

ALTINCI ÇAĞIRIŞ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
MİLLİ MƏCLİSİNİN
I SESSİYASI İCLASININ
PROTOKOLU № 1

Milli Məclisin iclas salonu.
10 mart 2020-ci il.

İclasa Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin qocaman deputatı **Z.Səmədzadə** sədrlik etmişdir.

İclasdə Milli Məclisin 120 deputatı iştirak etmişdir.

Qeydiyyat	(saat 11.16 dəq.)
İştirak edir	119
Yetərsay	83

İclasa dəvət olunmuşlar:

İlham Əliyev, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

* * *

Samir Nuriyev, Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri.

Ədalət Vəliyev, Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri.

* * *

Fərhad Abdullayev, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin sədri.

Sona Salmanova, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya

Məhkəməsi sədrinin müavini.

Südəbə Həsənova, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

Rövşən İsmayılov, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

Ceyhun Qaracayev, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

Rafael Qvaladze, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

Mahir Muradov, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

İsa Nəcəfov, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

Kamran Şəfiyev, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

* * *

Məzahir Pənahov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri.

Rövzət Qasimov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası sədrinin müavini.

Arifə Muxtarova, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının katibi.

Mikayıl Rəhimov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının katibi.

Fuad Cavadov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Şaitdin Əliyev, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Ramiz İbrahimov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Validə Kazımova, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi

Seçki Komissiyasının üzvü.

Hüseyn Paşayev, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

İlham Məmmədov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Nizami Nadirxanlı, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Qabil Orucov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Bəxşeyiş Əsgərov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Tofiq Həsənov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Almas Qəhrəmanlı, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Etibar Quliyev, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

İlkin Şahbazov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

* * *

İlqar Əlizadə, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin müdiri.

Həsən Kazımzadə, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyi rəhbərinin müavini.

Elşən Əsgərov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının şöbə müdiri.

Şahin Əsədli, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının şöbə müdiri.

Fərid Orucov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının şöbə müdiri.

İsmayıl Abbasəliyev, Azərbaycan Respublikası Mər-

kəzi Seçki Komissiyasının şöbə müdiri.

Rafiq Abbasov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının şöbə müdiri.

İclasın gündəliyinə aşağıdakı məsələlər daxil idi:

1. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin seçilməsi haqqında.

2. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavinlərinin seçilməsi haqqında.

3. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi İntizam komissiyasının təşkil edilməsi haqqında.

4. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Hesablayıcı komissiyasının təşkil edilməsi haqqında.

5. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi komitələrinin sədrələrinin seçilməsi haqqında.

6. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi komitələrinin sədr müavinlərinin seçilməsi haqqında.

* * *

Milli Məclis Aparatının rəhbəri Səfa Mirzəyev məlumat vermişdir.

Milli Məclis deputatlarının siyahısı oxunmuşdur.

* * *

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev iclasda nitq söyləmişdir.

Aşağıdakı məsələlər müzakirə edilmişdir:

Gündəlik haqqında.

Çıxış etmişdir: Ziyad Səmədzadə

Təklif: Gündəlik qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.25 dəq.)
Lehinə	118
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	118
Nəticə: Qəbul edildi	

1. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin seçilməsi haqqında.

Çıxış etmişlər: Ziyad Səmədzadə, Eldar İbrahimov, Sahibə Qafarova

Təklif: Sahibə Əli qızı Qafarovanın Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri vəzifəsinə seçilməsi haqqında qərar qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.31 dəq.)
Lehinə	116
Əleyhinə	0
Bitərəf	2
Səs vermədi	0
İştirak edir	118
Nəticə: Qəbul edildi	

Altıncı çağırış
Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin birinci
iclasına sədrlik edən

Z.SƏMƏDZADƏ

ALTINCI ÇAĞIRIŞ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
MİLLİ MƏCLİSİNİN
I SESSİYASI İCLASININ

PROTOKOLU № 2

Milli Məclisin iclas salonu.
10 mart 2020-ci il.

İclasa Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin
Sədri S.Qafarova sədrlik etmişdir.

İclasda Milli Məclisin 120 deputatı iştirak etmişdir.

Qeydiyyat	(saat 11.16 dəq.)
İştirak edir	119
Yətərsay	83

İclasa dəvət olunmuşlar:

İlham Əliyev, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

* * *

Samir Nuriyev, Azərbaycan Respublikası Prezidenti
Administrasiyasının rəhbəri.

Ədalət Vəliyev, Azərbaycan Respublikası Prezidenti
Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik
hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri.

* * *

Fərhad Abdullayev, Azərbaycan Respublikası Konsti-
tusiya Məhkəməsinin sədri.

Sona Salmanova, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsi sədrinin müavini.

Südəbə Həsənova, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

Rövşən İsmayılov, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

Ceyhun Qaracayev, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

Rafael Qvaladze, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

Mahir Muradov, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

İsa Nəcəfov, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

Kamran Şəfiyev, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi.

* * *

Məzahir Pənahov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri.

Rövzət Qasımov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası sədrinin müavini.

Arifə Muxtarova, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının katibi.

Mikayıl Rəhimov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının katibi.

Fuad Cavadov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Şaitdin Əliyev, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Ramiz İbrahimov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Validə Kazımova, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Hüseyn Paşayev, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

İlham Məmmədov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Nizami Nadirxanlı, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Qabil Orucov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Bəxşeyiş Əsgərov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Tofiq Həsənov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Almas Qəhrəmanlı, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

Etibar Quliyev, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

İlkin Şahbazov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü.

* * *

İlqar Əlizadə, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin müdiri.

Həsən Kazımzadə, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyi rəhbərinin müavini.

Elşən Əsgərov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının şöbə müdiri.

Şahin Əsədli, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının şöbə müdiri.

Fərid Orucov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının şöbə müdiri.

İsmayıl Abbasəliyev, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının şöbə müdürü.

Rafiq Abbasov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının şöbə müdürü.

İclasın gündəliyinə aşağıdakı məsələlər daxil idi:

2. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavinlərinin seçilməsi haqqında.

3. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi İntizam komissiyasının təşkil edilməsi haqqında.

4. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Hesablayıcı komissiyasının təşkil edilməsi haqqında.

5. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi komitələrinin sədrələrinin seçilməsi haqqında.

6. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi komitələrinin sədr müavinlərinin seçilməsi haqqında.

Aşağıdakı məsələlər müzakirə edilmişdir:

2. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin birinci müavininin seçilməsi haqqında.

Çıxış etmişdir: Sahibə Qafarova

Təklif: Əli Məhəmməd oğlu Hüseynlinin Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin birinci müavinini vəzifəsinə seçilməsi haqqında qərar qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.43 dəq.)

Lehinə 115

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi	0
İştirak edir	115
Nəticə: Qəbul edildi	

3. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavininin seçilməsi haqqında.

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Ziyad Səmədzadə

Təklif: Adil Abış oğlu Əliyevin Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavini vəzifəsinə seçilməsi haqqında qərar qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.45 dəq.)

Lehinə	116
Əleyhinə	0
Bitərəf	1
Səs vermədi	0
İştirak edir	117
Nəticə: Qəbul edildi	

4. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavininin seçilməsi haqqında.

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Rafael Hüseynov

Təklif: Fəzail Feyruz oğlu İbrahimlinin Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavini vəzifəsinə seçilməsi haqqında qərar qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.48 dəq.)

Lehinə	112
Əleyhinə	1
Bitərəf	2
Səs vermədi	0
İştirak edir	115
Nəticə: Qəbul edildi	

5. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi İntizam komissiyasının təşkil edilməsi haqqında.

Çıxış etmişdir: Sahibə Qafarova

Təklif: Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi İntizam komissiyasının üzvlərinin seçilməsi haqqında qərar qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.50 dəq.)
Lehinə	111
Əleyhinə	2
Bitərəf	1
Səs vermədi	0
İştirak edir	114
Nəticə: Qəbul edildi	

6. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Hesablayıcı komissiyasının təşkil edilməsi haqqında.

Çıxış etmişdir: Sahibə Qafarova

Təklif: Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Hesablayıcı komissiyasının üzvlərinin seçilməsi haqqında qərar qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.51 dəq.)
Lehinə	111
Əleyhinə	0
Bitərəf	4
Səs vermədi	0
İştirak edir	115
Nəticə: Qəbul edildi	

7. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi komitələrinin sədrələrinin seçilməsi haqqında.

Çıxış etmişdir: Sahibə Qafarova

Təklif: Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi komitələrinin sədrələrinin seçilməsi haqqında qərar qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.54 dəq.)

Lehinə 114

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 114

Nəticə: Qəbul edildi

8. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi komitələrinin sədr müavinlərinin seçilməsi haqqında.

Çıxış etmişdir: Sahibə Qafarova

Təklif: Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi komitələrinin sədr müavinlərinin seçilməsi haqqında qərar qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.56 dəq.)

Lehinə 112

Əleyhinə 0

Bitərəf 2

Səs vermədi 0

İştirak edir 114

Nəticə: Qəbul edildi

**Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin Sədri**

S.QAFAROVA

MİLLİ MƏCLİSİN İCLASI

10 mart 2020-ci il. Saat 12.

Səfa Mirzəyev, *Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının rəhbəri.*

Zati-aliləri möhtərəm cənab Prezident!

Sizi Milli Məclisdə salamlamaq böyük qürurdur, Milli Məclisə, doğma evinizə xoş gəlmisiniz! *(Alqışlar.)*

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu ulu öndər Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi inkişaf strategiyasını yaradıcı surətdə davam etdirdiyinizə və Azərbaycan xalqının maraqlarına xidmət edən dövlətçilik fəaliyyətinizə görə Sizə dərin təşəkkürümüzü bildirir, gələcək işlərinizdə yeni böyük uğurlar arzulayırıq!

Hörmətli deputatlar, hörmətli qonaqlar, xanımlar və cənablar! Azad, ədalətli və şəffaf seçkilər nəticəsində formalaşmış altıncı çağırış Milli Məclis fəaliyyətə başlayır.

Hörmətli deputatlar, Milli Məclisə seçilməyiniz münasibəti ilə sizi səmimi qəlbdən təbrik edirəm!

Milli Məclisin Daxili Nizamnaməsinin 2-ci maddəsinə görə, Milli Məclisin ilk iclasını ən qocaman deputat aparır. Bu şərəfli missiya Milli Məclisin deputatı, akademik Ziyad Səmədzadəyə nəsib olmuşdur.

Hörmətli Ziyad müəllim, xahiş edirəm, iclasa başlasınız.

*Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin
qocaman deputatı Ziyad Səmədzadə sədrlik edir*

Sədrlik edən. Möhtərəm cənab Prezident! Hörmətli deputatlar! Hörmətli qonaqlar, xanımlar və cənablar!

Altıncı çağırış Milli Məclisin birinci iclasını açıq elan edirəm.

(Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səslənir.)

Sədrlik edən. Hörmətli cənab Prezident, Azərbaycan dövlətinin iqtisadi və siyasi qüdrətinin güclənməsinə böyük töhfələr verdiyinizə, ulu öndər Heydər Əliyevin siyasətini uğurla davam etdirdiyinizə görə Sizə təşəkkürümüzü bildiririk. Sizə deputatlarımız adından möhkəm can sağlığı, uğurlar arzulayırıq.

Əminik ki, qloballaşan dünyada, risklərin artdığı bir şəraitdə Siz bundan sonra da Azərbaycan dövlətinə uğurla rəhbərlik edəcəksiniz, Azərbaycanı gündən-günə çiçəklənən, dünyada sözü, gücü, qüdrəti olan bir dövlətə çevirəcəksiniz. Sağ olun, Sizə təşəkkür edirəm. *(Alqışlar)*.

Hörmətli deputatlar, Milli Məclisə seçilməyiniz münasibəti ilə sizi təbrik edirəm! Parlament fəaliyyətində sizin hər birinizə böyük uğurlar, can sağlığı arzulayıram.

Milli Məclisin Daxili Nizamnaməsinin 2-ci maddəsinə görə, yeni çağırış Milli Məclisin ilk iclasında Milli Məclisə seçilmiş deputatların siyahısı oxunmalıdır. İcazənizlə, altıncı çağırış Milli Məclisə seçilmiş deputatların siyahısını oxuyuram.

1 sayılı Şərur-Sədərək seçki dairəsi – **Talıbov** Vasif Yusif oğlu,

2 sayılı Şərur seçki dairəsi – **Həbibbəyli** İsa Əkbər oğlu,

3 sayılı Babək-Kəngərli-Naxçıvan seçki dairəsi – **Möhbaliyev** Səttar Suliddin oğlu,

4 sayılı Naxçıvan şəhər seçki dairəsi – **İbrahimov** Eldar Rza oğlu,

5 sayılı Şahbuz-Babək seçki dairəsi – **Novruzov** Siyavuş Dünyamalı oğlu,

6 sayılı Culfa-Babək seçki dairəsi – **Həmzəyeva** Ülviyyə Tapdıq qızı,

7 sayılı Ordubad-Culfa seçki dairəsi – **Quliyev** Cəbi Hüseyn oğlu,

8 sayılı Binəqədi birinci seçki dairəsi – **Quliyev** Azay Əjdər oğlu,

9 sayılı Binəqədi ikinci seçki dairəsi – **Qafarov** Kamaləddin Nəsrəddin oğlu,

10 sayılı Binəqədi üçüncü seçki dairəsi – **Musayev** Mədər Əliəsgər oğlu,

11 sayılı Qaradağ seçki dairəsi – **Hüseynov** Aydın Nəsir oğlu,

12 sayılı Qaradağ-Binəqədi-Yasamal seçki dairəsi – **Xasayeva** Səbinə Səməd qızı,

13 sayılı Xəzər-Pirallahı seçki dairəsi – **Əliyev** Rauf Asif oğlu,

14 sayılı Xəzər seçki dairəsi – **Məmmədov** Soltan Teymur oğlu,

15 sayılı Yasamal birinci seçki dairəsi – **Quliyev** Ülvi Zahid oğlu,

16 sayılı Yasamal ikinci seçki dairəsi – **Qədirli** Erkin Toğrul oğlu,

17 sayılı Yasamal üçüncü seçki dairəsi – **Allahverdiyev**

Elnur Marat oğlu,

18 sayılı Nərimanov-Nizami seçki dairəsi – **Musabəyov**
Rasim Nəsrəddin oğlu,

19 sayılı Nərimanov birinci seçki dairəsi – **Məmmədov**
Hikmət Baba oğlu,

20 sayılı Nərimanov ikinci seçki dairəsi – **Əliyev** Adil
Abış oğlu,

21 sayılı Nəsimi birinci seçki dairəsi – **İbrahimqızı**
Mələhət İbrahim qızı,

22 sayılı Nəsimi ikinci seçki dairəsi – **Mollazadə** Asim
Nazim oğlu,

23 sayılı Nəsimi-Səbail seçki dairəsi – **Səmədzadə**
Ziyad Əliabbas oğlu,

24 sayılı Nizami birinci seçki dairəsi – **Nurullayeva**
Könül Oruc qızı,

25 sayılı Nizami ikinci seçki dairəsi – **Vəliyeva** Sədaqət
Süleyman qızı,

26 sayılı Sabunçu birinci seçki dairəsi – **Mustafa** Fazil
Qəzənfər oğlu,

27 sayılı Sabunçu ikinci seçki dairəsi – **Salahzadə**
Əliabbas Qalib oğlu,

28 sayılı Sabunçu üçüncü seçki dairəsi – **Quliyev** Eldar
Allahyar oğlu,

29 sayılı Səbail seçki dairəsi – **Arpadarai** Nigar Cavid qızı,

30 sayılı Suraxanı birinci seçki dairəsi – **Fətəliyeva**
Sevinc Həbib qızı,

31 sayılı Suraxanı ikinci seçki dairəsi – **Əliyev** Etibar Qa-
sım oğlu,

32 sayılı Suraxanı üçüncü seçki dairəsi – **Həsənova** Afət
Əbil qızı,

34 sayılı Xətai ikinci seçki dairəsi – **Zabelin** Mixail
Yuryeviç,

36 sayılı Xətai dördüncü seçki dairəsi – **Həsənquliyev** Qüdrət Müzəffər oğlu,

37 sayılı Nizami birinci (Gəncə) seçki dairəsi – **Kərimzadə** Pərvin Orxan qızı,

38 sayılı Nizami ikinci (Gəncə) seçki dairəsi – **Həmzəyev** Naqif Ələşrəf oğlu,

39 sayılı Kəpəz birinci (Gəncə) seçki dairəsi – **Cəfərov** Müşfiq Cəfər oğlu,

40 sayılı Kəpəz ikinci (Gəncə) seçki dairəsi – **Quliyev** Musa İsa oğlu,

41 sayılı Sumqayıt birinci seçki dairəsi – **Hüseynova** Hicran Kamran qızı,

42 sayılı Sumqayıt ikinci seçki dairəsi – **Mirkişili** Tahir Famil oğlu,

43 sayılı Sumqayıt üçüncü seçki dairəsi – **Hacıyev** Emin Məcid oğlu,

44 sayılı Sumqayıt-Xızı seçki dairəsi – **Məmmədli** Müşfiq Fazil oğlu,

45 sayılı Abşeron seçki dairəsi – **Əsədov** Oqtay Sabir oğlu,

46 sayılı Şirvan seçki dairəsi – **Yusifov** İltizam Balayusif oğlu,

47 sayılı Mingəçevir seçki dairəsi – **Mirzəzadə** Aydın Böyükkişi oğlu,

48 sayılı Yevlax seçki dairəsi – **Məmmədov** İlham Kazım oğlu,

49 sayılı Yevlax-Mingəçevir seçki dairəsi – **Hüseynli** Əli Məhəmməd oğlu,

50 sayılı Abşeron-Qobustan seçki dairəsi – **Seyidzadə** Şahin Kamil oğlu,

51 sayılı Qusar seçki dairəsi – **Badamov** Azər Camal oğlu,

52 sayılı Quba seçki dairəsi – **Əhmədov** Vahid Qazməmməd oğlu,

53 sayılı Quba-Qusar seçki dairəsi – **Rafailov** Anatoliy Xaimoviç,

54 sayılı Şabran-Siyəzən seçki dairəsi – **Qurbanov** Sadiq Haqverdi oğlu,

55 sayılı Xaçmaz şəhər seçki dairəsi – **Səlimov** Eldəniz Adil oğlu,

56 sayılı Xaçmaz kənd seçki dairəsi – **Mikayılova** Sevil Əlirazı qızı,

57 sayılı Kürdəmir seçki dairəsi – **Ağzadə** Əminə Həmid qızı,

58 sayılı Hacıqəbul-Kürdəmir seçki dairəsi – **Hüseynov** Rafael Baba oğlu,

59 sayılı Salyan seçki dairəsi – **Əhmədova** Jalə Fərhad qızı,

60 sayılı Salyan-Neftçala seçki dairəsi – **Ağamalı** Fəzail Rəhim oğlu,

61 sayılı Neftçala seçki dairəsi – **Rüstəmخانlı** Sabir Xudu oğlu,

62 sayılı Saatlı seçki dairəsi – **Ələkbərov** Əziz Yusif oğlu,

63 sayılı Sabirabad birinci seçki dairəsi – **Cəfərov** Kamal Xaqani oğlu,

64 sayılı Sabirabad ikinci seçki dairəsi – **Məmmədov** Ramin Ələmşah oğlu,

65 sayılı Saatlı-Sabirabad-Kürdəmir seçki dairəsi – **Əmiraslanov** Əhliman Tapdıq oğlu,

66 sayılı Biləsuvar seçki dairəsi – **Məhərrəmov** Bəhrüz Abdurrəhman oğlu,

67 sayılı Cəlilabad şəhər seçki dairəsi – **Həsənov** Malik Əvəz oğlu,

68 sayılı Cəlilabad kənd seçki dairəsi – **Nəsirov** Elman Xudam oğlu,

69 sayılı Cəlilabad-Masallı-Biləsuvar seçki dairəsi – **İbrahimli** Fəzail Feyruz oğlu,

70 sayılı Masallı şəhər seçki dairəsi – **Məmmədov** Məşhur Şahbaz oğlu,

71 sayılı Masallı kənd seçki dairəsi – **İsgəndərov** Anar Camal oğlu,

72 sayılı Yardımlı-Masallı seçki dairəsi – **Qasımlı** Musa Cəfər oğlu,

73 sayılı Lənkəran şəhər seçki dairəsi – **Quliyev** Rüfət Atakişi oğlu,

75 sayılı Lənkəran-Masallı seçki dairəsi – **Paşazadə** Cavanşir Hümət oğlu,

76 sayılı Lənkəran-Astara seçki dairəsi – **Əsgərov** Ziyafət Abbas oğlu,

77 sayılı Astara seçki dairəsi – **Mahmudov** Rəşad Məmmədqulu oğlu,

78 sayılı Lerik seçki dairəsi – **Məmmədov** İqbal Nəriman oğlu,

79 sayılı İmişli seçki dairəsi – **Nurullayev** Razi Qulaməli oğlu,

81 sayılı Beyləqan seçki dairəsi – **İsmayılov** Şahin Əmir oğlu,

82 sayılı Ağcabədi seçki dairəsi – **Rzayev** Tahir Musa oğlu,

83 sayılı Ağcabədi-Füzuli seçki dairəsi – **Abbas** Aqil Məhəmməd oğlu,

84 sayılı Füzuli seçki dairəsi – **Bayramov** Vüqar İbad oğlu,

85 sayılı Şamaxı seçki dairəsi – **Cəfərova** Tamam Şaməmməd qızı,

86 sayılı İsmayillı seçki dairəsi – **Aslanov** Novruzəli Davud oğlu,

87 sayılı Ağsu-İsmayillı seçki dairəsi – **Kərimli** Tahir Zayıdağa oğlu,

88 sayılı Göyçay seçki dairəsi – **Hacıyev** Sabir Kamal oğlu,

89 sayılı Göyçay-Ağdaş seçki dairəsi – **Əfəndiyev** Məzahir Cavid oğlu,

90 sayılı Ağdaş seçki dairəsi – **Osmanov** Cavid Həmid oğlu,

91 sayılı Ucar seçki dairəsi – **Həsən** Ramil Sahib oğlu,

92 sayılı Zərdab-Ucar seçki dairəsi – **Əliyeva** Jalə Fazil qızı,

93 sayılı Bərdə şəhər seçki dairəsi – **Yıldırım** Fatma Vidadi qızı,

94 sayılı Bərdə kənd seçki dairəsi – **Oruc** Zahid Məhərrəm oğlu,

95 sayılı Tərtər seçki dairəsi – **Aliyev** Sahib Eyvaz oğlu,

96 sayılı Goranboy-Naftalan seçki dairəsi – **Məmmədov** Anar İlyaz oğlu,

97 sayılı Goranboy-Ağdam-Tərtər seçki dairəsi – **Vəliyev** Ağalar İsrəfil oğlu,

98 sayılı Şəmkir şəhər seçki dairəsi – **Qafarova** Sahibə Əli qızı,

99 sayılı Şəmkir kənd seçki dairəsi – **Həsənov** Nurlan Urfan oğlu,

100 sayılı Şəmkir-Daşkəsən seçki dairəsi – **Bayramov** Kamran Fərhad oğlu,

101 sayılı Göygöl-Daşkəsən seçki dairəsi – **Mirbəşir oğlu** Elşad

102 sayılı Samux-Şəmkir seçki dairəsi – **Səfərov** Nizami Abdulla oğlu,

103 sayılı Gədəbəy seçki dairəsi – **Hüseynova** Sevinc Əmirəhməd qızı,

104 sayılı Gədəbəy-Tovuz seçki dairəsi – **Nağıyev** Arzu Nəsib oğlu,

105 sayılı Tovuz seçki dairəsi – **Paşayeva** Qənirə Ələsgər qızı,

106 sayılı Tovuz-Qazax-Ağstafa seçki dairəsi – **Ağayeva** Ülviyyə Cavanşir qızı,

107 sayılı Qazax seçki dairəsi – **Seyidov** Səməd İsmayıl oğlu,

108 sayılı Ağstafa seçki dairəsi – **Cəfərov** Nizami Qulu oğlu,

109 sayılı Balakən seçki dairəsi – **Məhəməliyev** Nəsib Məhəmməd oğlu,

110 sayılı Zaqatala seçki dairəsi – **Musayev** Elşən Məmmədhanifə oğlu,

111 sayılı Zaqatala-Balakən seçki dairəsi – **Əliyeva** Kamilə Əliəğa qızı,

112 sayılı Qax seçki dairəsi – **Kərimli** Azər Şəmsid oğlu,

113 sayılı Şəki şəhər seçki dairəsi – **İskəndərov** Vüqar Yapon oğlu,

114 sayılı Şəki kənd birinci seçki dairəsi – **Məsimli** Əli Əhməd oğlu,

115 sayılı Şəki kənd ikinci seçki dairəsi – **Feyziyev** Cavanşir Əyyub oğlu,

116 sayılı Qəbələ seçki dairəsi – **Heydərov** Fəttah Səməd oğlu,

117 sayılı Oğuz-Qəbələ seçki dairəsi – **Naxçıvanlı** Aqiyə Həbib qızı,

118 sayılı Ağdam şəhər seçki dairəsi – **Əliyev** Bəxtiyar Həmzə oğlu,

119 sayılı Ağdam kənd seçki dairəsi – **Sadıqov** Bəxtiyar Yusif oğlu,

120 sayılı Cəbrayıl-Qubadlı seçki dairəsi – **Məmmədov** Ceyhun Valeh oğlu,

121 sayılı Laçın seçki dairəsi – **Abbaszadə** Mahir Tapdıq oğlu,

122 sayılı Xankəndi seçki dairəsi – **Gəncəliyev** Tural Babaşah oğlu,

123 sayılı Kəlbəcər seçki dairəsi – **Məmmədov** Aqil Sadiq oğlu,

124 sayılı Şuşa-Ağdam-Xocalı-Xocavənd seçki dairəsi – **Məmmədov** Elman Camal oğlu,

125 sayılı Zəngilan-Qubadlı seçki dairəsi – **İsmayılov** İmamverdi İbiş oğlu.

Hörmətli deputatlar, xahiş edirəm, qeydiyyatdan keçək.

Qeydiyyat	(saat 11.16 dəq.)
İştirak edir	119
Yetərsay	83

Sədrlik edən. Yetərsay var, iclasımıza başlaya bilərik.

Hörmətli deputatlar, altıncı çağırış Milli Məclisin 1-ci iclasında çıxış etmək üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə söz verilir. *(Alqışlar.)*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB İLHAM ƏLİYEVİN NİTQİ

Hörmətli deputatlar!

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Altıncı çağırış Milli Məclis bu gün öz işinə başlayır. Bu münasibətlə bütün deputatları ürəkdən təbrik edirəm, onlara uğurlar arzulayıram! *(Alqışlar.)*

İlk növbədə, beşinci çağırış Milli Məclisin deputatlarına göstərdikləri fəaliyyətə görə təşəkkürümü bildirirəm. Beşinci çağırış Milli Məclis, onun deputatları, rəhbərliyi ölkəmizin uğurlu inkişafı istiqamətində böyük rol oynamışlar, parlament tərəfindən qəbul edilmiş qanunlar bizim uğurlu inkişafımızın hüquqi bazasını gücləndirmişdir. Əminəm ki, altıncı çağırış Milli Məclis də uğurla fəaliyyət göstərəcək və beləliklə, ölkəmizdə aparılan genişmiqyaslı və çoxşaxəli islahatlara, onların dərinləşməsi işinə öz töhfəsini verəcəkdir.

Fevralın 9-da keçirilmiş parlament seçkiləri ölkəmizin həyatında önəmli hadisə idi. Hər bir seçkilər önəmli hadisədir, bu seçkilərin xüsusiyyəti ondan ibarət idi ki, o, növbədənənar seçkilər idi. Bu seçkilərin fevral ayında keçirilməsinin əsas səbəbi islahatları dərinləşdirmək, vaxt itirmədən yeni tərkibdə Milli Məclisin işini təşkil etməkdir. Hesab edirəm ki, seçki prosesi uğurla keçdi və bu dəfə seçkilərə çox böyük maraq göstərilmişdir. Bunun əyani sübutu odur ki, bu seçkilərdə 1300-dən çox namizəd iştirak etmişdir. Əlbəttə ki, bu namizədlər fəal iş apararaq öz fikirlərini, baxışlarını, ideyalarını seçicilərə azad şəkildə çatdırıb bilmişlər. Bütün namizədlər üçün bərabər şərait yaradılmışdır, heç bir ayrı-seçkiliyə yol verilməmişdir. 1300-dən çox namizədin olması, əslində, seçkilərə

onlar tərəfindən göstərilən etimadın təzahürüdür. Hesab edirəm ki, bütövlükdə seçki prosesi həm uğurla keçmişdir, həm də seçkilərin nəticələri Azərbaycan xalqının iradəsini əks etdirmişdir. Əsas məsələ ondan ibarətdir ki, Azərbaycan xalqı bu seçkilərdən məmnun qalmışdır və seçkilərdən sonra müşahidə olunan hadisələr bunu bir daha göstərir.

Biz seçkiləri müşahidə etmək üçün bir çox beynəlxalq təşkilatları, müşahidəçiləri dəvət etmişdik və onların mütləq əksəriyyəti seçkilərin həm hazırlıq dövrünü, həm kampaniya dövrünü və həm də seçkilər gününü çox müsbət qiymətləndirmişlər. Demək olar ki, müşahidəçilərin mütləq əksəriyyəti seçkiləri demokratiyanın inkişafında növbəti uğurlu addım kimi qiymətləndirmişlər və bəyan etmişlər ki, Azərbaycan xalqı azad şəkildə öz seçki hüququndan istifadə edib və seçkilərin nəticələri real mənzərəni əks etdirir. Bunu bəyan edən beynəlxalq müşahidəçilər, əlbəttə ki, reallığı əks etdirir. Eyni zamanda, Azərbaycanda seçki prosesinə həmişə ikili standartlar prizmasından yanaşan və qeyri-obyektivliklə fərqlənən ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu və onun təsiri altında olan bəzi qurumlar bu dəfə də hansısa qüsurları qabardıb, onları böyük hadisə kimi təqdim etməyə çalışmışdılar. Heç bir seçki qüsursuz olmur. Bu dəfə də qüsurlar olub və 4 dairənin nəticələrinin ləğv edilməsi onu göstərir ki, bu qüsurların olmaması üçün Azərbaycan özü maraqlıdır. Seçkidən sonrakı proseslər bir daha onu göstərir ki, bizim əsas niyyətimiz ondan ibarət idi ki, Azərbaycan xalqı öz seçki hüququndan azad şəkildə istifadə etsin, bəyəndiyi namizədə səs versin, beləliklə, öz fikrini və öz siyasi iradəsini ifadə etsin.

Bütövlükdə biz buna nail olmuşuq və seçkilərdən sonra artıq müşahidə olunan mənzərə onu göstərir ki, Azər-

baycan xalqı seçkilərin nəticələri ilə razılaşıb. Bizim üçün əsas məsələ bundan ibarətdir.

Eyni zamanda, hesab edirəm ki, Avropa İttifaqı seçkilərin keçirilməsi ilə əlaqədar çox obyektiv bəyanat vermişdir. Bəyan etmişdir ki, Avropa İttifaqı yeni seçilmiş deputatlarla, Azərbaycan parlamenti ilə işləməyə hazırdır. Bu, əslində, seçkilərin tanınması deməkdir. O ki qaldı, ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun rəyinə, bu dəfə görünür ki, ciddi hadisə baş vermədiyi üçün onlar da məcbur olub öz məruzəsini müəyyən dərəcədə balanslaşdırılmış formada təqdim etsinlər. Halbuki, biz çoxdan bilirik ki, onların məruzələri seçkilərdən əvvəl yazılır və harada yazılır, onu da biz bilirik. Bir də ki, ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun son dövrdəki bəyanatları və bəzi ölkələrdə seçkilərə verilən qiymət bir daha onların nə dərəcədə qeyri-obyektiv, qərəzli olmasını göstərir və nümayiş etdirir ki, bu qurum siyasi sifariş icra edir. Son misal 2018-ci ildə Ermənistanda keçirilmiş parlament seçkiləri idi. Bildiyiniz kimi, bu seçkilər o vaxtkı hakim faşist Respublikaçılar partiyası tərəfindən tam saxtalaşdırılmışdı, – mən bu partiyanı faşist adlandıram, təkcə onların ideologiyasına, onların mahiyyətinə görə yox, eyni zamanda, onların embleminə baxmaq kifayətdir ki, hər kəs görsün, faşist Almaniyasının emblemi ilə onların emblemi fərqlənmir – və Respublikaçılar partiyasının özünə 50 faizdən çox səs yazdırdığı bu saxtalaşdırılmış seçkilərə ATƏT Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu müsbət rəy vermişdi. Bir sözlə, bu saxtakarlığa şərik çıxmışdır və ondan sonrakı hadisələr hər kəs üçün bəllidir. Ondan sonra bu qanunsuz və korrupsioner rejim devrildi, onları guya Ermənistan parlamentində təmsil edən depu-

tatlar təslim oldu, əllərini qaldırdılar, boyunlarını bükdülər və kənara çəkildilər. Yeni parlament seçkiləri elan edildi və yeni parlament seçkilərində respublikaçıların faşist partiyası heç parlamentə girə bilmədi. Yəni, bu, nəyi göstərir? Onu göstərir ki, 2 və ya 3 ay ondan əvvəl saxtalaşdırılmış seçkilərin nəticələri göz qabağındadır və bu nəticələrə, bu saxtakarlığa ATƏT Demokratik Təsisatlar və İnsan haqları Bürosu öz müsbət rəyini vermişdi. Yəni, sadəcə olaraq, bunu misal kimi gətirməklə bir daha demək istəyirəm ki, bu qurumun rəyi bizim üçün tamamilə əhəmiyyətsizdir. Çünki bu rəy yenə də siyasi sifariş əsasında yazılıb və bu, elə bil ki, bəzi dövlətlərin aparıcı dairələrinin bir təzyiq üsuludur.

Bir məsələni – müşahidəçiləri də qeyd etmək istərdim. Bir məsələ də məni, sözün düzü, təəccübləndirdi. Deyə bilərəm ki, biz müşahidəçi qismində dəvət etdiyimiz bütün təşkilatları bu seçkilərdə görmüşük. Ancaq Avropa Parlamentinə biz dəvət göndərməmişik, çünki birincisi, biz bu qurumun üzvü deyilik, ikincisi, buna lüzum görmürük, təxminən eyni səbəblərə görə. Çünki Azərbaycana qarşı ədalətsiz qətnamələrin qəbul olunması sahəsində Avropa Parlamenti birincilik əldə edib. Onların da qətnamələri bizim üçün tamamilə əhəmiyyətsizdir. Ancaq bildirməliyəm ki, belə meyillər bizə qarşı bu gün də müşahidə olunur.

Beləliklə, biz bu təşkilatı dəvət etmirik. Onlar isə bəyanat yayırlar ki, bu seçkiləri müşahidə etməkdən imtina edirlər. Bu, ən yumşaq sözlə desəm, siyasi saxtakarlıqdır. Çünki biz sizi dəvət etmirik, biz sizi burada görmək istəmirik, biz sizə inanmırıq. Belə olan halda gəlib deyəsən ki, biz imtina edirik, bu, gülməlidir və təəccüblüdür.

Bir sözlə, seçkilər bir daha bizim siyasi xəttimizin xalq tərəfindən yüksək qiymətə layiq olduğunu göstərdi. Hesab

edirəm ki, seçkilərdən sonrakı proseslər müsbət istiqamətdə inkişaf edəcək. Altıncı çağırış Milli Məclis çoxpartiyalı məclisdir. Bu, çox müsbət əlamətdir. Hesab edirəm ki, siyasi sistemin təkmilləşdirilməsi işində Milli Məclisin çox böyük rolu olacaqdır və olmalıdır. Bütün siyasi qüvvələr seçkilərdə iştirak etmişlər. Sadəcə olaraq, özünü müxalifət adlandıran marginal qruplaşma seçkiləri sanki boykot etmişdir. Bu da gülməlidir. Çünki Azərbaycan xalqı bu rüsvayçı qurumu çoxdan boykot edib və 27 ildir ki, onlar tarixin zibilxanasındadırlar. *(Alqışlar.)* Belə olan halda boykot elan etmək həm gülməlidir, həm də təəccüblüdür.

Beləliklə, bütün siyasi qüvvələrin iştirak etdiyi seçkilər nəticəsində çoxpartiyalı parlament formalaşmış və hesab edirəm ki, bu, demokratiyanın inkişafında önəmli addımdır. Bildiyiniz kimi, Yeni Azərbaycan Partiyası yerlərin əksəriyyətini qazanıb. Təbii ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının Milli Məclisdə sözü kifayət qədər qiymətlidir və təsirlidir. Yeni Azərbaycan Partiyasını təmsil edən deputatlar bu gün səhər mənim tapşırıqla yığılmışlar və önəmli qərarlar qəbul etmişlər. Mənim tövsiyəm o olmuşdur ki, partiyaların nümayəndələri altıncı çağırış Milli Məclisin rəhbərliyində və komitələrin rəhbərliyində təmsil olunsunlar. Bu günə qədər belə bir hal olmamışdır. Keçən çağırış Milli Məclisin komitələrinin rəhbərliyində, parlamentin rəhbərliyində müxalifət nümayəndələri təmsil olunmurdu. Ancaq mən hesab edirəm ki, Azərbaycanda siyasi sistemi möhkəmləndirmək, siyasi münasibətləri sağlam zəmində gücləndirmək üçün buna ehtiyac var. Əlbəttə, hesab edirəm ki, Yeni Azərbaycan Partiyası ümumi maraqlar naminə bu sahədə də çox düzgün addım atır. *(Alqışlar.)*

Deyə bilərəm ki, həm altıncı çağırış Milli Məclis bu sahədə, əlbəttə, öz sözünü deyəcək, eyni zamanda, Prezident Administrasiyasının nümayəndələri son vaxtlar demək olar ki, bütün siyasi qüvvələrin rəhbərləri ilə görüşlər keçirir. Mənə bu görüşlər haqqında müntəzəm olaraq məruzə edilir. Bütövlükdə ilkin rəy müsbətdir. Hesab edirəm ki, indiki genişmiqyaslı islahatlar dövründə siyasi islahatlar mütləq aparılmalıdır. Siyasi islahatlar partiyalararası geniş dialoq aparılmadan həyata keçirilə bilməz. Bir partiya – hakim partiya təkbəşinə siyasi dialoq apara bilməz. Çünki dialoq üçün tərəf-müqabillər lazımdır və ilkin təəssürat müsbətdir. Bu təşəbbüs heç bir şərt qoymadan həyata keçirilir. Ancaq yenə də marginallaşmış və bütün dayaqlarını tam itirmiş dərnək tipli qruplaşma bu görüşdən imtina etdi. İmtina edib, indi özü bilər. Hər halda, uduzan biz olmayacağıq. Azərbaycanın yeni siyasi konfigurasiyası formalaşır. Hesab edirəm ki, qanunvericilik sahəsində də siyasi sistemin təkmilləşdirilməsi üçün Milli Məclis tərəfindən lazımi addımlar atılacaq və Azərbaycanda çoxpartiyalı sistem daha da möhkəm əsaslar üzərində qurulacaq. Hazırda siyasi partiyaları yaratmaq üçün heç bir ciddi meyarlar tələb olunmur. Hesab edirəm ki, bu praktikaya son qoyulmalıdır. Əgər biz doğrudan da istəyirik ki, Azərbaycanda çoxpartiyalı sistem inkişaf etsin, – biz bunu istəyirik və iqtidar partiyası kimi bunu təqdim edirik, – onda, əlbəttə, siyasi partiyaların fəaliyyəti üçün lazım olan bütün alətlər spektri mövcud olmalıdır. Bu, hesab edirəm ki, Milli Məclisin gündəliyində duran məsələlərdən biri olacaqdır.

Bir sözlə, həm seçkilər, həm də seçkilərdən sonra keçən dövr, iqtidar tərəfindən siyasi partiyalara yönəlmiş addımlar – bütün bunlar bizim mövcud siyasətimizin yeni

mərhələsini əks etdirir. Bu, bizim islahatçı kursumuzu əks etdirir. Bildiyiniz kimi, islahatların yeni mərhələsi 2018-ci ilin prezident seçkilərindən sonra başlamışdır. Bu islahatları mən andıçmə mərasimində, bu salonda bəyan etmişdim. Biz onları ardıcıl olaraq icra edirik və bu, həyatda öz əksini tapır. Bir də onu göstərir ki, həmişə olduğu kimi, bizim sözümlə əməlimiz arasında heç bir fərq yoxdur.

İslahatlar həm konseptual xarakter, həm də struktur xarakteri daşıyır. Kadr islahatları aparılır. Son müddət ərzində Prezident Administrasiyası demək olar ki, tam yeni tərkibdə formalaşmışdır və yeni şöbələr yaradılmışdır. Bu şöbələrin yaradılması, eyni zamanda, dediyim sözləri bir daha təsdiqləyir, bizim niyyətimizi təsdiqləyir. Nazirlər Kabineti yeni tərkibdə formalaşmışdır. Hazırda Nazirlər Kabineti daha operativ və çevik fəaliyyət göstərir. Nazirliklərdə kadr islahatları aparılmışdır, yerli icra orqanlarında bu islahatlar aparılır və aparılacaq. Yerli icra orqanlarının bəzilərində müşahidə olunan biabırçı mənzərə bütün xalqımızı hiddətləndirir. Bundan sonra da təmizləmə işləri aparılacaqdır, həm mərkəzi, həm də yerli icra orqanlarında, bütün dövlət qurumlarında. Mən demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, əgər kimsə dövlət işində işləmək istəyirsə, onun niyyəti də, əməlləri də təmiz olmalıdır. Əgər hansısa bir adam özündə bu xüsusiyyətləri görmürsə, o, dövlət işindən getsin, sabah bədbəxt olmasın.

Ona görə islahatların dərinləşməsi, əlbəttə ki, parlamentdən yan keçə bilməzdi. Hesab edirəm ki, yeni tərkibdə formalaşmış Milli Məclis islahatlara yeni təkan verəcəkdir. Deputatlar qarşısında böyük vəzifələr durur, ilk növbədə, qanunvericilik sahəsində. Çünki parlamentin əsas işi qanunvericilikdir. Mənim tövsiyəm ondan ibarət-

dir ki, nəinki kəmiyyətə, daha çox keyfiyyətə fikir verilsin. Çünki mövcud olan qanunların təkmilləşdirilməsinə baxmaq, onları təftiş etmək lazımdır. İcra strukturlarına mənim tərəfindən göstəriş verilmişdir ki, qəbul edilmiş qanunların icrası nə yerdədir. Biz bir çox gözəl qanunlar qəbul edirik, eyni zamanda, Prezident tərəfindən bir çox önəmli sərəncamlar imzalanır, ancaq onların icrasına nəzarət lazımı səviyyədə deyil. Ona görə Prezident Administrasiyasında xüsusi şöbə yaradıldı. Hesab edirəm ki, Milli Məclis, deputatlar da bu işlərlə məşğul olmalıdırlar. Baxın, görün, qəbul olunmuş qanunlar icra edilir, yoxsa edilmir, bu qanunları pozurlar, yoxsa pozurlar. Əgər belə hallar aşkarlanarsa, onda əlbəttə ki, ciddi cəza tədbirləri görülməlidir.

Ona görə hesab edirəm ki, bütövlükdə, – əlbəttə, bu, vaxt aparacaq, amma hər halda bunu etmək lazımdır, – biz qanunvericilik bazamızı təftiş etməliyik. Əgər lazım olarsa, onları qarşımızda duran mövcud hədəflərlə uzlaşdırmalıyıq. Çünki həyat yerində durmur, yeni çağırışlar, yeni problemlər üzə çıxır. Gözlənilmədən elə hadisələr baş verir ki, bütün dünya çaş-baş qalır. Ona görə bu qanunlar doqma deyil, onlara, əlbəttə ki, baxmaq lazımdır. Yeni qəbul ediləcək qanunların əsas mahiyyəti islahatları dərinləşdirməkdir. Ona görə qeyd etdiyim kimi, siyasi sistemin formalaşdırılması və gücləndirilməsi üçün qanunvericilik təşəbbüsləri, əlbəttə ki, lazım olacaq, iqtisadi islahatlarımızın dərinləşməsi işinə töhfə verən qanunlar qəbul edilməlidir.

Hesab edirəm ki, bizim milli dəyərlərimizlə, milli ənənəvi dəyərlərimizin qorunması ilə bağlı qanunvericilik bazası daha da geniş olmalıdır.

İnformasiya mühafizəsi ilə bağlı. Çünki biz informasiya

dövründə yaşayırıq və saxta xəbərlər, yəni, “feyk nyus” adlandırılan xəbərlər əfsuslar olsun ki, geniş vüsət alır və istənilən yalan xəbər çox böyük fəsadlara gətirib çıxara bilər. Biz Azərbaycan olaraq bu şər-böhtan kampaniyaları ilə çoxdan üz-üzəyik. Bunun əsas səbəbi bizim müstəqil siyasətimizdir, heç kimin qarşısında baş əyməməyimizdir. Amma bunun fəsadları odur ki, bizə qarşı informasiya kampaniyası aparılır – qara piar kampaniyası, yalan, böhtan, uydurma, iftira üzərində qurulmuş kampaniya. Ona görə informasiya mühafizəsi ilə, informasiya təhlükəsizliyi ilə əlaqədar mütləq qanunvericilikdə yeni yanaşmalar, yeni fikirlər olmalıdır.

Sosial siyasətlə bağlı. Azərbaycan sosial dövlətdir və bizim atdığımız bütün addımlar bunu təsdiqləyir. Təkcə keçən il mənim təşəbbüslə reallaşan sosialyönlü paket 4,2 milyon insanı əhatə edir. Minimum əmək haqlarının, minimum pensiyaların müntəzəm olaraq qaldırılması, əlbəttə ki, böyük iqtisadi mənbə tələb edir və bunu da biz yaradırıq. Ölkəmizdə şəffaflıqla bağlı gedən proseslər, kölgə iqtisadiyyatına qarşı olan proseslər bizim iqtisadi imkanlarımızı gücləndirir, vergi bazasını genişləndirir, kölgə iqtisadiyyatına qarşı çox ciddi zərbə olur. Ona görə qanunvericilikdə bütün bu məsələlər, əlbəttə ki, diqqət mərkəzində olmalıdır.

Xüsusilə gənclər siyasəti ilə bağlı. Çünki Azərbaycan əhalisinin mütləq əksəriyyəti gənclərdir və Azərbaycanda demoqrafik mənzərə çox müsbətdir. Ona görə gənclərin asudə vaxtlarının səmərəli təşkili, onların fəal işə cəlb edilməsi, – misal üçün, könüllülər hərəkatı çərçivəsində, – vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə edilməsi istiqamətində əlbəttə ki, qanunvericilikdə addımlar atılmalıdır. Gənclər milli ruhda tərbiyə almalıdırlar, xarici təsir altına düş-

məməlidirlər, xüsusilə indiki internet dövründə ki, istənilən yalan tezliklə yayılır və sonra elə bil həqiqət kimi təqdim olunur. Bu da bizə qarşı aparılan qeyri-təmiz siyasətin bir hissəsidir. Çünki sirr deyil ki, Azərbaycanda hazırda ictimai-siyasi vəziyyət çox sabitdir. Ölkəmizdə ictimai-siyasi sabitliyə təhlükə törədə biləcək heç bir amil mövcud deyil. Ona görə bu amilləri anti-Azərbaycan qüvvələr ölkəmizin xaricində yaratmaq istəyirlər. Burada özünü müxalifət adlandıran və tamamilə rüsvayçı halda guya fəaliyyətini davam etdirən qruplaşmadan artıq onların əli üzülüb, onlara heç inam da qalmayıb. Ona görə yeni beşinci kolonun yaradılması istiqamətində iş aparılır. Çünki indiki beşinci kolon öz sahiblərinin etimadını doğrultmur. Azərbaycanda çevriliş edə bilməyib, dırnaq-arası inqilab edə bilməyib, xalqın dəstəyini qazana bilməyib, sadəcə olaraq, onlara müntəzəm olaraq verilən pulları mənimsəyib və beləliklə, öz havadarlarını pis günə qoyubdur. Odur ki, yeni beşinci kolon axtarışı gedir. Mən bütün siyasi qüvvələri bu məsələ ilə bağlı çox ciddi xəbərdar etmək istəyirəm ki, bu yol xəyanət yoludur, bu yola gedən xalq, dövlət qarşısında xəyanət edəcək. Ona görə bizim bütün daxili problemlərimiz Azərbaycanın daxilində həll olunmalıdır. Biz, öz daxili problemlərimizi, siyasi çəkişmələri xaricə ixrac etməməliyik. *(Alqışlar.)* Birincisi, bunun heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Çünki bu gün dünyada elə bir qüvvə yoxdur ki, hansısa qərarı bizə aşılınsın, yaxud da bizə nəyisə diktə edə bilsin. Belə qüvvə yoxdur və nə qədər ki, mən prezidentəm, belə qüvvə olmayacaqdır. *(Alqışlar.)* Ona görə bu, tamamilə mənasızdır. Azərbaycanı hansısa təzyiqlə altına salmaq cəhdləri, yaxud da ki, sanksiyalarla hədələmək – bütün bunların heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Bu, iqtidara qarşı deyil, bu, dövlətə

qarşı edilən cinayətdir və bunu heç kim unutmasın.

Son illər ərzində biz müxtəlif təzyiqlərlə, müxtəlif kampaniyalarla üzləşmişik, ancaq öz yolumuzdan dönməmişik. Ölkəmizin, xalqımızın əmin-amanlığı, təhlükəsizlik, sabitlik, xalqımızın rifahı, müstəqil siyasətimiz bizim üçün hər şeydən üstündür. Biz beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq edirik, bəzi təşkilatların üzvüyük, o təşkilatlara könüllü şəkildə daxil olmuşuq, könüllü şəkildə də çıxa bilərik – əgər nə vaxtsa bu təşkilatlarda bizi nəsə qane etməsə, yaxud da bizə qarşı olan qərəzli münasibət o həddə çatsın ki, artıq bizim hövsələmiz tükənsin. Ona görə hesab edirəm ki, bütün siyasi qurumların nümayəndələri bu sahədə də çox diqqətli olmalıdırlar.

O ki qaldı gənc nəsə, yenə də deyirəm, bizim gənc nəslimiz vətənpərvərdir, Vətənə bağlıdır, milli köklərə bağlıdır, elə də olmalıdır. Bizim gənclər, mən bunu dəfələrlə demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, milli ruhda tərbiyə almalıdırlar. Eyni zamanda, gənclərin mənəvi və fiziki hazırlığı üçün əlavə tədbirlər həyata keçirilməlidir. Hesab edirəm ki, Milli Məclis və onun müvafiq komitələri bu işlə məşğul olub konkret təkliflər irəli sürəcəklər.

Əlbəttə, deputatlara tövsiyəm odur ki, onlar seçildikləri dairələrdə fəal olsunlar, seçicilərlə daim təmasda olsunlar. İndi sirr deyil, əvvəlki dövrlərdə bəzi deputatlar seçicilərdən bir qədər, yaxud da ki, tamamilə uzaqlaşmışdılar. Heç öz dairələrinə baş çəkmirdilər, problemlərlə maraqlanmırdılar. Əgər maraqlanırdılarsa, ancaq öz şəxsi problemlərini ortaya qoyurdular. Buna da son qoyulmalıdır. Çünki Azərbaycanda baş verən hadisələrdən mən xəbərdaram və bilirəm, nə baş verir. Əgər istəsəm, bir çox şeyləri öyrənə bilərəm, bu da təbiidir, çünki mənim vəzifəm belədir. Ona

görə yeni çağrış deputatlar öz şəxsi problemlərini mərkəzi və yerli orqanlar qarşısında qaldırmamalıdırlar. Çünki əvvəllər belə hallar kifayət qədər çox olubdur. Öz qohumlarını vəzifələrə yerləşdirmək, hansısa torpaq sahələri əldə etmək, hansısa biznesə dəstək göstərmək və sair və ilaxır. Mən dərinə getmək istəmirəm. Ona görə yeni tərkibdə formalaşan Milli Məclis mənəvi cəhətdən qüsuruz olmalıdır. Çünki bizim əsas islahatlarımızın mahiyyəti də budur. Əgər bizim vətəndaşlar yaxından baxsalar, görərlər ki, siyasi sahədə, struktur islahatları, kadr islahatları, vəzifələrə gətirilən kadrlar təmizdirlər. Yəni, onların arxasında, necə deyərlər, heç bir mənfi iz yoxdur. Milli Məclis də, onun deputatları da bu meyarlara cavab verməlidirlər. Sabah siz xalq qarşısında cavab verməli olacaqsınız. Ona görə siz seçildiyiniz dairələrin problemləri ilə daim maraqlanmalısınız, seçicilərlə görüşməlisiniz, dairələrdə olmalısınız. Eyni zamanda, mövcud olan problemləri də üzə çıxarmalısınız. Bunları icra orqanlarının qarşısına çıxarmalısınız, mərkəzi icra orqanlarının diqqətinə çatdırmalısınız. Hesab edirəm ki, yeni tərkibdə formalaşan Milli Məclis bu sahədə də uğurlu fəaliyyət göstərəcək.

Beynəlxalq fəaliyyətlə bağlı demək istərdim ki, bizim deputatlar bir neçə beynəlxalq təşkilatda təmsil olunurlar. Əlbəttə ki, orada əvvəlki illərdə də fəallıq kifayət qədər yüksək idi. İndiki dövrdə daha da yüksək olmalıdır. Çünki biz Azərbaycan həqiqətlərini çatdırmalıyıq. Xüsusilə Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı tarixi həqiqətləri çatdırmalıyıq. Tarixi ədalət bizim tərəfimizdədir, beynəlxalq hüquq da bizim mövqeyimizi dəstəkləyir. Ona görə bizim arqumentlərə qarşı Ermənistan tərəfi heç bir ciddi arqument qoya bilmir,

ancaq yalan, böhtan, tarixi saxtakarlıq və mifologiya. Bu, əslində, onların xislətidir. Ancaq onların geniş şəbəkəsi var, eyni zamanda, bəzi siyasətçiləri satın alırlar. Bu da heç kimə sirr deyil. Belə olan halda onların o tarixi saxtakarlığına elə bil ki, bəraət qazandırılır. Ona görə bizim deputatlar bütün beynəlxalq təşkilatlarda tarixi həqiqətləri ortaya qoymalıdırlar. Mən Münxendə Kürəkçay sülh müqaviləsi haqqında deyəndən sonra bilirəm ki, Ermənistanda indi bu müqaviləni əzbərləyirlər. Orada açıq-aydın göstərilir ki, bu müqaviləni kim bağlayıb, nə vaxt bağlayıb və erməni xalqı haqqında orada ümumiyyətlə, söhbət belə getmir. Bir tərəfdən Rusiya generalı Sisianov, bir tərəfdən İbrahim xan, özü də rusca yazılmışdır İbrahim xan “Карабахский, Шушинский”. Вах, budur real tarix. XX əsrin əvvəllərində Rus imperiyası tərəfindən dərc edilmiş xəritələrə baxmaq kifayətdir görəsən ki, orada indiki Ermənistan ərazisində toponimlərin mütləq əksəriyyəti Azərbaycan mənşəlidir. Bunu demək lazımdır, xəritələri gətirmək lazımdır. İşğal edilmiş indiki torpaqlarımızın xəritələrini gətirmək lazımdır. Bütün beynəlxalq təşkilatları, orada fəaliyyət göstərən nümayəndələri tanış etmək lazımdır. Eyni zamanda, müsəlman ölkələrinin parlamentlərinin nümayəndələri ilə görüşlər əsnasında mütləq ermənilər tərəfindən dağıdılmış məscidlərimizin şəkilləri göstərilməlidir. Mən bunu edirəm. Bir çox müsəlman ölkələrinin liderlərinə bu şəkilləri göstərirəm. Əgər bunu geniş siyasi elita görsə, onda əlbəttə ki, o ölkələrin rəhbərləri üçün Ermənistan rəhbərləri ilə ağız-ağıza öpüşmək ayıb olar. Biz bunu deməliyik, deməliyik ki, təkəcə bizə qarşı yox, bütün müsəlman aləminə qarşı bu faşist rejim müharibə elan edib, bizim məscidlərimiz, tarixi abidələrimiz dağıdılıb.

Amma biz bu məlumatı kifayət qədər çatdıra bilmirik. Ona görə bu, xüsusi bir istiqamət olmalıdır.

Əlbəttə ki, Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı olan bütün təşkilatlarda biz fəal olmalıyıq, hücum diplomatiyası aparmalıyıq, çünki haqq-ədalət bizim tərəfimizdədir. Xocalı soyqırımını haqqında. Artıq 10-dan çox ölkənin parlamenti bunu rəsmən tanıyıb. Bu proses davam etdirilməlidir və bu prosesdə deputatlar fəal olmalıdırlar. Çünki bu qərarların qəbul edilməsində dövlət qurumları əsas rol oynayır. Ona görə parlament fəal olmalıdır. Bu, artıq beynəlxalq münasibətlər çərçivəsində qəbul edilmiş faktdır. Ermənistan tərəfinin çox yersiz, yalançı, cılız cəhdləri Münxen Təhlükəsizlik Konfransında özünü göstərdi və bir daha onları ifşa etdi. Çünki onların bütün tarixi saxtakarlıqdır. Onlar tarixi Azərbaycan torpağında dövlət qurublar, əfsuslar olsun ki, bizim Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin köməyi ilə. İndi bütün tarixi adlarımızı dəyişdirib bizim tariximizi, abidələrimizi özününküləşdirmək istəyirlər. Ona görə deputatlar daim bu məsələni qaldırmalıdırlar.

Bütövlükdə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bizim fəaliyyətimiz daha məqsədyönlü olmalıdır. Orada bizi təmsil edən deputatlar fəal olmalıdırlar, turist kimi getməməlidirlər. Fəal. Sonra hesabat verməlidirlər ki, nə iş görmüsən, kiminlə görüşmüşsən, hansı məsələni qaldırmısan. Hesabat verməlidirlər. Yoxsa bəzi hallarda bu, turist səfərlərini xatırladır. Getdik, görüşdük, oturduq, danışdıq, yedik, qayıtdıq. Özü də bəzi səfərlər, ümumiyyətlə, qəbul edilməzdir. Mən bu gün bu haqda çox danışmaq istəmirəm, amma bilirəm nə baş verir, hansı hadisələr baş verir. Ona görə biz beynəlxalq fəaliyyətimizin səmərəliliyini artırmalıyıq. O təşkilatlarda ki,

bizə qarşı əsassız yanaşma var, bizə qarşı ittihamlar irəli sürülür, biz orada mübariz olmalıyıq. Yəni, onların qarşısında yaxşı olmaq yox, dövlət, xalq qarşısında yaxşı olmaq lazımdır. Hansısa məsələni kəskinləşdirmək istəmirəm bəhanəsi ilə kənara çəkilmək yox, əksinə, öz sözünü demək lazımdır. Qərəzli yanaşmanı ifşa etmək lazımdır. Onların ölkələrində baş verən hadisələri onların göxünə soxmaq lazımdır. Necə ki, mən daim bunu edirəm və kifayət qədər faktlar var. Bunu demək üçün siyasətçi olmaq lazım deyil. Adi vətəndaş bunu görür televiziyada. Baxın, bizə demokratiyadan dərs vermək istəyənlər hansı cinayətlər törədirlər. Avropanın dırnaqarası demokratiya beşiyi sayılan ölkələrdə xalqın gözü qarşısında, dünyanın gözü qarşısında dinc nümayişçiləri vururlar, əzirlər, gözlərini çıxarırlar, öldürürlər, həbs edirlər. Jurnalistləri əsassız ittihamlarla həbs edirlər, çürüdürlər onları. Göz qabağındadır, dinc nümayişçiləri itlərlə, atlarla dağıdırlar. Bir ölkədə yox, iki ölkədə yox, demək olar ki, bu, indi bizi tənqid etmək istəyən məkanda kütləvi hal alıbdir. Müsəlman miqrantlara qarşı baxın, necə münasibət göstərilir. Onları itlərlə əzirlər, qəfəsə salırlar. Qəfəsə, XXI əsrdə. Sonra isə qəfəsə yemək parçaları atırlar, heyvan kimi. Budurmu münasibət?!

İndi də bütün vasitələrdən istifadə edib onları əzmək fikrindədirlər. Bəs o miqrantlar haradan yarandı? Nə üçün onlar yarandı? Nəyə görə öz ölkələrini tərk etdilər? Kim onların ölkələrinə basqın etdi? Kim o ölkələri məhv etdi? Kim sabitliyi pozdu? Kim milyonlarla qaçqının yaranmasına səbəbkar oldu? Ona görə kim bunu edibsə, qoy, onun acısını da çəksin. Nə üçün Türkiyə, bizim qardaş ölkəmiz 4 milyon qaçqını qəbul etməlidir, yedirməlidir, içirməlidir, milyardlarla pul xərcləməlidir? Bunları Türki-

yəmi didərgin salıb? Yox. Onları didərgin salanlar gəlib onlara sahib çıxırlar. *(Alqışlar.)*

Bütün bunları demək lazımdır. Mən bu gün bu kürsüdən bunu deyirəm, açıq, heç kimdən çəkinmədən. Çünki mən haqlıyam və həqiqətə qarşı heç kim heç nə deyə bilməz. Əlbəttə, bax, görürsünüz, bu sözlərdən bir neçə gündən sonra yenə çirkin məqalələr çıxacaq, yenə hansısa bir qondarma təşkilat nəsə bəyanat verəcək ki, Azərbaycanda o, pisdir, bu, pisdir.

Eybi yoxdur, qoy desinlər. Amma biz bu həqiqətləri deməsək, sabah bu, bizim başımızda sınaq. Ona görə bunu deməliyik və siz də deməlisiniz. Mən bütün deputatlara deyirəm, heç bir sövdələşməyə getmək olmaz. Beynəlxalq təşkilatlarla işləmək lazımdır, biz də işləyirik, ancaq bizim maraqlarımız var və kifayət qədər arqumentlərimiz var. Ona görə mən sizi bu mübarizəyə çağırıram – həm Avropa Şurasında, həm ATƏT Parlament Assambleyasında, həm də bütün başqa təşkilatlarda. Beləliklə, hesab edirəm ki, bu istiqamətdə atılacaq addımlar bizim ölkəmizin mövqeyini daha da gücləndirəcək.

Əlbəttə ki, parlamentin iqtisadi sahədə görülən işlərlə bağlı rolu artmalıdır. Mən hesab edirəm ki, hökumət üzvləri də daha sıx təmasda olmalıdırlar, parlamentlə daim ünsiyyətdə olmalıdırlar, onlara suallar verilməlidir, onlar gördükləri işlər haqqında məruzə etməlidirlər, çıxış etməlidirlər və bunu da biz sistemə salmalıyıq. Çünki bu, həm hökumət üzvlərinin məsuliyyətini artıracaq, həm parlamentin rolu artacaq, – mən istəyirəm ki, Azərbaycanda parlamentin rolu və təsir imkanları artsın, – həm də ümumi işimizə müsbət təsir göstərəcək. Çünki məsuliyyət ən vacib məsələlərdən biridir. Məsuliyyət və nəzarət. Harada ki, bu, yoxdur, heç bir iş getməyəcək. Əksinə, çox mənfi

mənzərə ilə üzləşə bilərik. Ona görə bu da bir nəzarət mexanizmi olmalıdır.

Mən indi ictimai nəzarət haqqında vətəndaşlara daim müraciət edirəm. Bu proses yavaş gedir, yavaş. Hələ öyrəşməmişik. Hələ hesab edirik ki, bəli, orada hansısa icra başçısı bir ağadır, xandır, istədiyini edə bilər, insanları qul kimi işlədə bilər, insanlar da buna dözməlidirlər. Deyirəm ki, verin bu məlumatı, göndərin məktubları. İndi Prezident Administrasiyasında tam başqa bir vəziyyət var. O məktubları əvvəllər bəziləri gizlədirdilər. Əvvəllər kimdən ki şikayət edirdilər, ona göndərirdilər. O da sonra həmin şikayətçini əzirdi orada. İndi buna son qoyulur. Düzdür, vaxt lazımdır, amma bu, artıq tendensiyadır, meylidir. Ona görə camaat da ictimai nəzarət işində daha fəal olmalıdır. Bir çox məsələlər haqqında məlumatı əvvəllər mən mətbuatdan alırdım, mənə çatmırdı, gizlədirdilər, malalayırdılar və demək olar ki, bu, böyük çətinliklər yaradırdı. Ona görə hesab edirəm ki, hökumət üzvləri ilə daim təmas olmalıdır, Prezident Administrasiyasında parlamentlə iş üzrə xüsusi şöbə yaradılıb. Bu, əlbəttə, bir daha onu göstərir ki, biz parlamentin işinə böyük əhəmiyyət veririk.

O ki qaldı iqtisadi islahatlara, onlar da göz qabağındadır. Təkcə şəffaflıq hesabına keçən il biz büdcəyə proqnozdan 1 milyard manat çox vəsait daxil etdik və bu proses davam etdirilir. Bu ilin iki ayında vergi orqanları proqnozdan əlavə 181, gömrük orqanları isə 71 milyon manat çox vəsait yığıblar, məhz şəffaflığa görə, məhz kölgə iqtisadiyyatına qarşı mübarizəyə görə. Kölgə iqtisadiyyatına qarşı mübarizə öz nəticəsini verməkdədir və getdikcə kölgə iqtisadiyyatının əhatə dairəsi daralacaq. Əlbəttə, bunu bir gündə etmək mümkün deyil, bu, bir

prosesdir, amma indi bütün hökumət qurumları səfərbər edilib və bu işdə fəaldırlar. İki ayın iqtisadi göstəriciləri də çox müsbətdir. Ümumi daxili məhsul 2,8 faiz artıb, qeyri-neft sektorunda isə yanvar–fevral aylarında 6,7 faiz artıb, biz əsas göstərici bunu sayırıq. Qeyri-neft sənaye istehsalı sahəsində artım 21,7 faizdir. Bu da son illər qeyri-neft sektorunun inkişafına görədir. Çünki neft sektorunda bu artım yoxdur, əksinə, hasilat düşür, qiymətlər də dünənə tamamilə çökdü. Deməli, əhalinin gəlirləri iki ayda 9 faiz artıb, inflyasiya cəmi 2,8 faizdir. Bu tendensiya əminəm ki, gedəcək. Düzdür, indi koronavirusla bağlı dünyada gedən ajiotaj istər-istəməz bizə də təsir edir. Ancaq hesab edirəm ki, biz bütün səyləri ortaya qoyub bu vəziyyətdən də şərəflə çıxacağıq. Halbuki indi bir çox ölkələr bundan ciddi əziyyət çəkir. Azərbaycanda isə operativ qərargah yaradıldı və bu gün səhər mənə verilən məlumata görə, artıq xəstələnmiş vətəndaşların sağalması prosesi də uğurla gedir. Karantində olanlar da artıq karantin müddətini başa çatdırırlar və evlərə buraxılırlar. Yəni, vəziyyətə tam nəzarət edilir. Sərhədlərdə də vəziyyət nəzarət altındadır və yük maşınlarının Azərbaycan ərazisindən keçməsi üçün polis müşayiəti ilə xüsusi kolonlar formalaşdırılır. Yolda sürücülərə yemək verilir ki, onlar maşınlarından tez-tez çıxmasınlar. Yəni, bütün lazımi tədbirlər görülür.

Əlbəttə ki, bütövlükdə parlamentin sosial sahə ilə bağlı fəaliyyəti çox fəal olmalıdır. Bu sahə də bizim üçün prioritetdir, həmişə olduğu kimi. Qeyd etdiyim kimi, keçən il önəmli addımlar atıldı, bu il də davam etdiriləcək. Xüsusilə aztəminatlı ailələrin dövlət tərəfindən dəstəklənməsi işinə əlavə vəsait nəzərdə tutulur. Ünvanlı sosial yardımla əhatə olunan ailələrin sayı artmalıdır, mənim göstərişimlə orada müvafiq metodologiyada düzəlişlər

edilir. Çünki əvvəlki metodologiya həqiqəti əks etdirmirdi və hər ailəyə verilən məbləğ də artmaqdadır. Məcburi köçkünlərə bu il 7 min mənzil veriləcək, bu, rekord göstəricidir. Şəhid ailələrinə 1500 mənzil veriləcək, bu da rekord göstəricidir. Keçən il 934 mənzil verilmişdi.

Dinlərarası, mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafı ilə bağlı bizim parlamentin də rolu çox təsirli ola bilər. Beynəlxalq tədbirlərdə və Azərbaycanda keçirilən bir çox tədbirlərdə bizim deputatlar fəal iştirak etməlidirlər. Biz öz dinimizə hörmət edirik. Dinimiz bizim üçün müqəddəsdir, eyni zamanda, başqalarının dinlərinə də hörmətlə yanaşmalıyıq. Keçən ilin sonlarında Bakıda keçirilmiş Dünya dini liderlərinin II Zirvə Görüşündə səslənən fikirlər onu göstərir ki, bu gün dünya miqyasında bəlkə də Azərbaycan qədər bu məsələ ilə ciddi məşğul olan və ciddi nəticələr hasil edən ikinci ölkə yoxdur. Həm müsəlman aləmi bizi dəstəkləyir, həm də İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Azərbaycanda İslam dininə olan münasibətə görə bizi örnək kimi göstərir. Həm Rusiya Pravoslav kilsəsinin patriarxı Patriarx Kirill Azərbaycanda gedən dinlərarası proseslərə müsbət qiymət verir, həm də Roma Papası Fransisk. Mən onunla artıq 3 dəfə görüşmüşəm, bir dəfə Bakıda, iki dəfə Vatikanda. Onun da Azərbaycanda bu sahədə aparılan işlərə verdiyi qiymət çox yüksəkdir. Yəni, bunu mən demirəm. Bunlar aparıcı ənənəvi dünya dini liderlərinin sözləridir. Əlbəttə ki, bu istiqamətdə addımlar atılacaq.

Bununla bərabər, biz Azərbaycanı müasir, dünyəvi dövlət kimi gücləndirməliyik. Dünyəvilik prinsipləri daha geniş bərqərar olmalıdır. Radikalizmə qarşı mübarizə daha geniş aparılmalıdır. Parlamentin rolu burada vacibdir. Ancaq sözün düzü, xatırlamıram ki, bu məsələ ilə bağlı

əvvəlki dövrdə parlamentdə ciddi söhbət aparılsın. Biz aparmalıyıq. Heç bir bağlı mövzu olmamalıdır. Çünki bizim gələcəyimiz bundan asılıdır. Biz 20 il, 30 il, 50 il sonra hansı dövlətdə yaşamaq istəyirik. Biz bilirik və xalq da bilir. Amma bunu təmin etmək lazımdır. Əgər oturub nəyisə gözləyəcəyiksə, böyük problemlər yarana bilər. Ona görə biz bu sahədə də öz siyasətimizi təmin etməliyik, bizim siyasətimizin üstünlüyünü göstərməliyik və müqayisə etməliyik, çəkinmək lazım deyil. İstənilən tərəflə müqayisə etmək üçün kifayət qədər arqumentlərimiz var, təhlükəsizlik, əmin-amanlıq, inkişaf, sosial rifah, azadlıqlar. Ona görə parlament bu məsələlərlə ciddi məşğul olmalıdır və əminəm ki, olacaq.

Bu seçkilər bir daha göstərdi ki, bu gün Azərbaycan iqtidarı tərəfindən aparılan siyasi kursa alternativ yoxdur. Bunun da çox sadə səbəbləri var. Son illər ərzində ölkəmizdə müşahidə olunan inkişaf, əlbəttə ki, insanları inandırır. Azərbaycan xalqı əmin-amanlıq, sabitlik, təhlükəsizlik şəraitində yaşayır. Artıq 27 ilə yaxındır ki, biz sabitlik şəraitində yaşayırıq, amma baxın görün, bizim ətrafımızda hansı proseslər baş vermişdir – müharibələr, qaçqınların axını, çevrilişlər, vətəndaş qarşıdurması, böhranlar. Ölkələr parçalandı, demək olar ki, bəzi ölkələrin coğrafi sərhədləri real vəziyyəti əks etdirmir, yəni, bu ölkələr, sadəcə olaraq, xəritələrdə öz suverenliyini və ərazi bütövlüyünü saxlayırlar. Əslində, çoxdan itiriblər, çoxdan tayfalara, təriqətlərə, müxtəlif bölgələrə bölünüblər. Bizim qonşuluğumuzda nə qədər acınacaqlı proseslər, inqilablar gedib. Hansı inqilab kimə xeyir gətirib? Ancaq ziyan, ancaq problemlər, ancaq qarşıdurma və bu qarşıdurmalar davam edir. İndi postsovet məkanına baxın. Mən indi Azərbaycanın vəziyyəti ilə müqayisə edə

bilmərəm, amma siz edə bilərsiniz. Deputatlar Prezidentin deyə bilmədiyini sözü deməlidir və əminəm ki, belə də olacaq.

Ona görə bu seçkilərin nəticələri görülmüş işlərin təzahürüdür. Çünki bu gün həm təhlükəsizlik, həm də sabitlik təmin edilir. Azərbaycan öz hərbi potensialını gücləndirib. 2016–2018-ci illərdə bizim hərbi qələbələrımız hər bir Azərbaycan vətəndaşını fərəhləndirdi və bizim ordumuzun gücünü göstərdi. Təsadüfi deyil ki, bizim ordumuz dünyanın 50 ən güclü ordusu sırasındadır. Bizim beynəlxalq mövqelərimiz kifayət qədər möhkəmdir. Qoşulmama Hərəkatına üzv olmuşuq, ondan yeddi il keçmədi sədr seçildik, özü də 120 ölkənin dəstəyi ilə. Bilirsiniz ki, o ölkələr arasında ixtilaflar kifayət qədər kəskindir. İnanmıram ki, ikinci belə bir ölkə tapılsın ki, yekdil səsle bu təşkilata sədrlik etsin. BMT-dən sonra bu, ən böyük beynəlxalq təsisatdır. BMT-nin rəhbəri yoxdur, amma Qoşulmama Hərəkatının lideri var, bu da Azərbaycandır. *(Alqışlar.)*

Biz keçən il Türk Şurasına sədrliyi öz üzərimizə götürmüşük və deyə bilərəm ki, türkdilli dövlətlərin əməkdaşlığı istiqamətində Azərbaycan çox önəmli rol oynayır. Bütün digər beynəlxalq təmaslarda biz Avropa İttifaqı ilə indi saziş üzərində işləyirik, Avropa İttifaqına üzv doqquz ölkə ilə strateji tərəfdaşlıq sənədlərimiz vardır. Bu da Avropa İttifaqına üzv ölkələrin üçdəbir hissəsidir. Qonşu ölkələrlə sağlam, işgüzar və dostluq əsasında qurulmuş münasibətlər var. Müsəlman aləmində böyük nüfuzumuz var. Budur, bizim beynəlxalq mövqelərimiz. Ona görə bizə hörmət edirlər, ona görə bizim sözüümüz keçir və eyni zamanda, ona görə ki, bizim siyasətimiz birmənalıdır. Bizim siyasətimiz situativ deyil. Bizim

siyasətimiz ədalətlidir və sözümlə əməlimiz arasında fərq yoxdur. Mən öz sözümlü bütün auditoriyalarda deyirəm. Mənim üçün bir mövzu Azərbaycanda, bir mövzu xaricdə anlayışı yoxdur. Hər bir məsələ ilə bağlı mövqe var, mövqe olmalıdır və mən bu mövqeni müdafiə edirəm. Kimin xoşuna gəlir, gəlir, kimin xoşuna gəlmir, özü bilər. Bizi istəməyə bilərlər. Məhz bax, bu hərəkətlərimizə görə, bu müstəqil siyasətimizə görə. Amma bizə hörmət edirlər. Bunu da mən dəfələrlə görmüşəm. Ona görə deputatlar da beynəlxalq təşkilatlarda elə fəaliyyət göstərməlidirlər ki, daim hörmət göstərilsin.

Son 16 il ərzində iqtisadi sahədə əldə edilmiş uğurların dünyada bərabəri yoxdur. Əgər varsa, desinlər, götürsünlər statistikaya baxsınlar, hansı ölkə 16 il ərzində öz iqtisadiyyatını 3,4 dəfə artırmağa bilib. Onda mən deyərəm ki, var. Yoxdur. Ondan sonra, yoxsulluq 50 faizə yaxın idi, indi 4,8 faizdir və daha da aşağı düşəcək. Çünki maaşlar, pensiyalar artır və artırılacaq, müavinətlər də həmçinin. Xarici borc ümumi daxili məhsulun 17 faizinə bərabərdir. Bu, çox aşağı göstəricidir. Bəzi inkişaf etmiş ölkələrdə bu, 100 faizdən çoxdur. Amma ondan daha önəmli məsələ odur ki, valyuta ehtiyatlarımız xarici borcumuzdan altı dəfə çoxdur. Yəni, istəsək, xarici borcumuzu bir ay ərzində sıfırlaya bilərik. İkinci ölkə göstərin ki, bunu edə bilər. Kim? Heç kim. Xarici borcu ödəmək üçün gərək bəzi ölkələrin valyuta ehtiyatları indikindən 50 dəfə artıq olsun.

Bu illər ərzində iqtisadi sahədə bu uğurlar əldə edilib, sosial sahədə maaşlar, pensiyalar on dəfədən çox artıb. Məcburi köçkünlərin, şəhid ailələrinin problemləri öz həllini tapır. Biz kosmik dövlətə çevrilmişik, üç peykimiz var. Dünya Astronavtika Konqresi 2022-ci ildə Bakıda

keçiriləcək və bu haqqı biz gərgin mübarizədə qazanmışıq. Bu müsabiqədə 4 şəhər iştirak edirdi – Dehli, Rio-de-Janeyro, Sinqapur və Bakı. Biz bunu qazandıq. Nəyə görə? Çünki orada da bizə hörmət edirlər.

Mən belə faktları çox sadalaya bilərəm. Təkcə enerji siyasətimizə baxmaq kifayətdir ki, xalqımız, dövlətimiz və qitə üçün nələr etdiyimizi görək. Neft-qaz kəmərləri – indi Cənub Qaz Dəhlizi başa çatmaq üzrədir. Biz bunu çox çətin geosiyasi vəziyyətdə minimum itkilərlə etdik, demək olar ki, sıfır itkilərlə. Nəinki bunu etdik, hətta yeddi ölkə arasında uzunmüddətli beynəlxalq əməkdaşlıq formatı yaratdıq. Bu ölkələr artıq təbii dostlardır, müttəfiq olmasalar da, təbii dostlardır. Ona görə bu sahədə də bizim rolumuz danılmazdır və biz bu sahədə liderik.

Nəqliyyat sahəsində. Biz açıq dənizə çıxışı olmayan ölkəni nəqliyyat mərkəzinə çevirmişik. Belə faktlar çoxdur və hər biri seçkilərə müsbət təsir göstərmişdir. Parlamentə seçilmiş deputatların mütləq əksəriyyəti bu müsbət meyillərə düzgün qiymət verir. Ola bilər ki, onların qələbəsi, o cümlədən bu amildən də asılıdır.

Bu gün biz müstəqil ölkə kimi yaşayırıq, müstəqil siyasət aparırıq, heç kimin işinə qarışmırıq, heç kimə də imkan vermirik ki, bizim işimizə qarışsın. Əminəm ki, biz bundan sonra da bu müstəqillik və inkişaf yolu ilə gedəcəyik. Əminəm ki, Azərbaycan parlamenti bu işdə fəal olacaq. Bir daha sizi təbrik edirəm, sizə yeni uğurlar arzulayıram. Sağ olun. *(Alqışlar.)*

Sədrlik edən. Hörmətli cənab Prezident, mən Milli Məclisin üzvləri adından Sizə dərin məzmunlu çıxışınıza görə ürəkdən təşəkkür edirəm. Siz, həqiqətən, bu çıxışla bir daha sübut etdiniz ki, Azərbaycan dövləti müstəqil siyasət yeridir, Azərbaycan dövləti qloballaşan dünyada na-

dir ölkələrdən biridir ki, özünün müstəqil iqtisadi siyasətini bütün dünyaya bəyan edir. Məhz iqtisadi müstəqillik sayəsində əldə edilən uğurlar bu gün Azərbaycanın inkişafını təmin etmişdir. Sizin sadaladığınız rəqəmlər çox ürəkaçandır. Maraqlı bir məsələyə də toxundunuz ki, həqiqətən, bu seçkilərdə deputatların uğurlu qələbəsinin kökündə Azərbaycan dövlətinin apardığı müstəqil siyasət dayanır.

Mən xatırlayıram, 2005-ci ildə biz 35–40 faiz yoxsulluqdan danışırıdık, valyuta ehtiyatlarımız cəmi 100 milyon idi, 1 milyard da deyildi. Bizə borc verəndə də çox ağır şərtlərlə vermək istəyirdilər. Amma bu gün Siz o rəqəmləri deyəndə hər bir azərbaycanlı sevinir və qürur hissi keçirir ki, ulu öndər Heydər Əliyevin qurduğu Azərbaycan dövləti bu gün yaşayır, inkişaf edir.

Haqlı olaraq bir məsələni də dediniz, mən bir iqtisadçı kimi söyləmək istəyirəm ki, biz Azərbaycanın yarım əsrlik inkişafı haqqında indidən düşünməliyik. Yarım əsrlik inkişaf strategiyası, sənaye inqilabları və s. bunlar hamısı, təbii ki, bizim müəyyən baxışlarımızda da dəyişiklik edəcək. Sizin bu sahədə də hökumətə, parlamentə verdiyiniz dəstək bizim qarşımızda kifayət qədər yeni vəzifələr qoyur.

Əmin ola bilərsiniz ki, Milli Məclisə seçilən deputatlar Sizin apardığınız siyasəti birmənalı şəkildə dəstəkləyəcək, Sizin bu gün burda səsləndirdiyiniz tövsiyələri əsas tutaraq parlamentin işini daha da canlandıracaqlar. Allah Sizi qorusun, ailənizi qorusun və Azərbaycan dövlətini qorusun ki, Sizin kimi başçısı var! Sağ olun, var olun.

Hörmətli deputatlar, Milli Məclisin Daxili Nizamnaməsinin 2-ci, 35-ci, 36-cı və 41-cı maddələrinə əsasən birinci iclasın gündəliyinə 6 məsələ daxildir: Milli Məclisin Sədrinin, sədr müavinlərinin seçilməsi, İntizam

komissiyasının yaradılması, Hesablayıcı komissiyanın seçilməsi, Milli Məclis komitələrinin sədrlərinin və sədr müavinlərinin seçilməsi. Xahiş edirəm, gündəliyə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.25 dəq.)
Lehinə	118
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	118
Nəticə: Qəbul edildi	

Sədrlik edən. Çox sağ olun, gündəlik təsdiq edildi.

Gündəliyin 1-ci məsələsi Milli Məclisin Sədrinin seçilməsidir.

Milli Məclisin Daxili Nizamnaməsinin 33-cü maddəsinə görə, Milli Məclisin Sədri vəzifəsinə namizədliyi deputatlar irəli sürə bilərlər. Hər deputat yalnız 1 namizəd göstərə bilər. Öz namizədliyinə etiraz müzakirəsiz və səsvermə keçirilmədən qəbul olunur. Səsverməyə azı 10 deputatın tərəfdar çıxdığı namizədlər buraxılır.

Parlament çoxluğunu təşkil edən Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndələri bu səhər yığıncaq keçirmiş və Milli Məclisin Sədri vəzifəsinə özlərinin namizədini müəyyən etmişlər. Milli Məclisin Sədri vəzifəsinə Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədini təqdim etmək üçün söz deputat Eldar İbrahimova verilir. Buyurun, Eldar müəllim.

E.İbrahimov. Çox sağ olun. Möhtərəm cənab Prezident! Hörmətli deputat həmkarlarım! 2020-ci il fevralın 9-da

Azərbaycanda Milli Məclisə azad, demokratik və şəffaf şəraitdə keçirilən seçkilər ölkə əhalisinin mütləq əksəriyyətinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin yürütdüyü siyasəti qətiyyətlə dəstəkləməsinin yeni əyani nümunəsi oldu. Azərbaycanda son illərdə əldə olunan nailiyyətlər, iqtisadiyyatın inkişafı, insanların rifahının yaxşılaşması sahəsində atılan addımlar, uğurlu xarici siyasət, ölkənin müdafiə qüdrətinin gücləndirilməsi, sabitlik və təhlükəsizlik kimi qəti şəkildə qərar tapmış reallıqlar Prezident İlham Əliyevin rəhbərlik etdiyi Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədlərinin uğurlu seçki kampaniyasının əsasını təşkil etmişdir. Xalqın böyük rəğbətini qazanmış, ölkənin firavan gələcəyinin təmin olunmasına hədəflənmiş geniş islahatlar siyasətinin hakim partiyanın və onun namizədlərinin seçicilər tərəfindən geniş şəkildə dəstəklənməsində xüsusi rolu ayrıca vurğulanmağa layiqdir.

2020-ci il növbədənənar parlament seçkilərində 1300-dən çox namizədin deputat mandatı uğrunda mübarizəyə qoşulması ölkəmizdə qərarlaşmış demokratiya və qanun aliliyinin təzahürü, ardıcıl surətdə gerçəkləşdirilən islahatlar strategiyasına inamın ifadəsi olmaqla yanaşı, eyni zamanda, seçkilərin xüsusi rəqabət mübarizəsi və şəffaflıq şəraitində keçirildiyinin əyani sübutudur. Böyük rəqabət mübarizəsi ilə müşayiət olunan, seçicilərin öz iradələrini sərbəst surətdə ifadə etmələri şəraitində baş tutan seçkilərdə Yeni Azərbaycan Partiyası 70 deputat mandatı qazanaraq Milli Məclisdə çoxluğa sahib olmuşdur. Biz bunu Prezident İlham Əliyevin uğurlu daxili və xarici siyasətinin qətiyyətlə dəstəklənməsinin bariz ifadəsi, islahatlar konsepsiyasının qanunverici hakimiyyət sahəsində təntənəsi hesab edirik. *(Alqışlar.)*

Yeni Azərbaycan Partiyasının Milli Məclisə seçilmiş deputat qrupu parlamentdə çoxluq hüququndan istifadə edərək və partiya sədrinin tövsiyəsini nəzərə alaraq Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri vəzifəsinə deputat Sahibə xanım Qafarovanın namizədliyini irəli sürür. *(Alqışlar.)*

Hörmətli Sahibə xanım Qafarova qanunvericilik fəaliyyəti sahəsində böyük təcrübəyə malikdir. 2010-cu ildən Yeni Azərbaycan Partiyasını Milli Məclisdə layiqincə təmsil edir. Beynəlxalq təşkilatlarda və görüşlərdə fəal iştirakı, Azərbaycanı bacarıqla təmsil etməsi, ölkəmizin mövqelərini qətiyyətlə müdafiə edə bilməsi ilə daim fərqlənmiş, seçicilərin dərin rəğbətini qazana bilmişdir. O, cəmiyyətdə xüsusi hörmət sahibidir. İnanırıq ki, malik olduğu şəxsi keyfiyyəti və təcrübəsi sayəsində Sahibə Qafarova Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri vəzifəsinin öhdəsindən layiqincə gələ biləcəkdir. Yeni Azərbaycan Partiyası deputatlarının bugünkü qrup toplanmasının qərarı bundan ibarətdir. Xahiş edirəm, deputat həmkarlarım nəzərə alsınlar. Sağ olun.

Sədrlik edən. Başqa təklif yoxdur ki?

Yerdən. Xeyr.

Sədrlik edən. Deməli, Milli Məclisin Sədri vəzifəsinə bir nəfərin – Sahibə Qafarovanın namizədliyini irəli sürürük. Sahibə xanımdan xahiş edək, öz razılığını bildirsin. Sahibə xanım, buyurun.

S.Qafarova, *Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri vəzifəsinə namizəd.*

Zati-aliləri möhtərəm cənab Prezident!

Hörmətli deputatlar, xanımlar və cənablar! İcazə verin, Milli Məclisin Sədri vəzifəsinə namizədliyimi irəli sürdüyünə görə Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri cənab

İlham Əliyevə və partiya həmfikirələrimə dərin təşəkkürümü bildirim. Əgər deputatlar mənə etimad göstərərsə, Milli Məclisin Sədri kimi şərəfli vəzifəni layiqincə yerinə yetirmək üçün bütün bilik və bacarığımı sərf etməyə hazırım. Diqqətinizə görə sağ olun.

Sədrlik edən. Çox sağ olun. Hörmətli qonaqlar, hörmətli deputatlar! Milli Məclisin Daxili Nizamnaməsinin 33-cü maddəsinə görə, Milli Məclisin Sədri elektron sistemdən istifadə etməklə gizli səsvermə yolu ilə seçilməlidir. Elektron sistemdən istifadə zamanı nasazlıq yarandıqda gizli səsvermə bülletenlər vasitəsilə keçirilir. Səsvermə nəticəsində azı 63 deputatın səsini almış namizəd Milli Məclisin Sədri seçilir.

Gizli səsvermə proseduru başlanır. Xahiş edirəm, deputat Sahibə Əli qızı Qafarovanın Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri seçilməsi məsələsinə münasibət bildirəsiniz.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.31 dəq.)
Lehinə	116
Əleyhinə	0
Bitərəf	2
Səs vermədi	0
İştirak edir	118
Nəticə: Qəbul edildi	

Beləliklə, deputat Sahibə Əli qızı Qafarova Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri seçilmişdir. *(Alqışlar.)*

Sahibə xanım, Sizi səmimi qəlbdən təbrik edir və Azərbaycan parlamentinin Sədri kimi məsul və şərəfli vəzifəni yerinə yetirməkdə uğurlar arzulayırıq! *(Alqışlar.)*

Xahiş edirəm, öz yerinizi tutasınız.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri
Sahibə Qafarova sədrlik edir

Sədrlik edən. Zati-aliləri möhtərəm cənab Prezident!

Hörmətli deputatlar!

Xanımlar və cənablar!

Etimad göstərib məni Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri seçdiyinizə görə sizə səmimi qəlbdən təşəkkürümü bildirirəm.

Əmin etmək istəyirəm ki, parlamentin Sədri kimi öhdəmə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirmək üçün bütün bilik və bacarığımı sərf edəcəyəm.

Bununla əlaqədar xüsusi qeyd etmək istəyirəm ki, cəmiyyətimizin aparıcı siyasi qüvvəsi olan və parlament çoxluğunu təşkil edən Yeni Azərbaycan Partiyasını təmsil etməyim mənim üçün həm qürur yeri, həm də güc mənbəyidir. Ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan Yeni Azərbaycan Partiyası möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin rəhbərliyi altında cəmiyyətimizin siyasi təkamülündə mühüm rol oynayır.

Hörmətli deputatlar, 2018-ci ilin Prezident seçkilərindən sonra elan olunmuş əsaslı və hərtərəfli islahatlar dövlət və cəmiyyət həyatının bütün sahələrini əhatə etmişdir. Bu islahatların daha da dərinləşməsi və sürətlənməsi Milli Məclisin tərkibinin də yenidən formalaşmasını zəruri etmişdir. Bununla əlaqədar olaraq, Yeni Azərbaycan Partiyasının təşəbbüsü ilə Milli Məclisin cənab Prezidentə müraciəti əsasında növbədənəkənar parlament seçkiləri təyin edilmişdir.

Fevralın 9-da demokratik şəraitdə keçirilən azad və ədalətli seçkilər ölkəmizin demokratik quruculuq tarixində

yeni səhifə açmışdır. Yeni Azərbaycan Partiyası üzvlərinin parlamentdə yerlərin əksəriyyətini əldə etməsi cənab İlham Əliyev başda olmaqla partiyaımıza bəslənən böyük ümid və etimadı bir daha ifadə etmişdir.

Beləliklə, Azərbaycan Respublikasının altıncı çağırış Milli Məclisi fəaliyyətə başlamışdır. Bu münasibətlə icazə verin, mən də deputat həmkarlarımı ürəkdən təbrik edirəm və onlara gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayım!

İnanıram ki, Milli Məclis Azərbaycanın dayanıqlı inkişafının təmin edilməsinə yönələn strateji xəttin uğurla həyata keçirilməsinə öz töhfəsini verəcəkdir. Bununla əlaqədar olaraq, ölkədə geniş vüsət alan sistemli islahatların yeni mərhələsinin başlanması qanunvericilik orqanının qarşısında da yeni vəzifələr irəli sürür.

Məmnunluqla qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə Nazirlər Kabinetində, Prezident Administrasiyasında, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında, məhkəmə-hüquq sistemində, digər qurumlarda aparılan struktur və kadr islahatları ölkəmizin ictimai-siyasi və iqtisadi inkişafına yeni təkan vermişdir. Əminəm ki, bu islahatlar müasir dövrün yeni çağırışları şəraitində Azərbaycanın ardıcıl və dinamik yüksəlişini təmin etməyə kömək göstərəcəkdir.

Hörmətli deputatlar!

Bizim təcrübəmiz göstərir ki, cəmiyyətdə mövcud olan siyasi qüvvələrin, cərəyanların və fikirlərin bütün spektrini əks etdirən parlament əsl demokratiya və siyasi mədəniyyət məkanıdır. Hakimiyyətin müxtəlif qolları arasında səmərəli əməkdaşlıq ölkəmizin strateji inkişaf xəttinin uğurla həyata keçməsinə təmin edir.

Altıncı çağırış Milli Məclisin fəaliyyətinin ən mühüm

istiqlaməti Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən quruculuq işlərinin hüquqi bazasını daha da təkmilləşdirmək və möhkəmləndirmək olacaqdır. Milli Məclis özünün bütün fəaliyyəti ilə möhtərəm Prezidentimizin rəhbərliyi altında reallaşdırılan sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasını dəstəkləməkdə davam edəcəkdir.

Parlament xalqın maraqlarını ifadə etməli, millət vəkili onu seçmiş insanların problemlərinə bələd olmalı, qayğılarına diqqət göstərməlidir. Milli Məclisin deputatlarının öz seçiciləri ilə əlaqələri müntəzəm xarakter daşmalı, millət vəkilləri ayda bir neçə dəfə seçildiyi dairənin ərazisində olmalıdırlar. İnsanları narahat edən məsələlərin Milli Məclisdə, eləcə də digər dövlət orqanları qarşısında qaldırılması deputatlıq fəaliyyətinin mühüm istiqamətlərindən birini təşkil etməlidir.

Hörmətli deputatlar, məlum olduğu kimi, beynəlxalq münasibətlərdə parlament diplomatiyasının rolunun yüksəlməsi müasir dünya siyasətinin önəmli cəhətlərindən biridir. Məhz buna görə də Milli Məclis beynəlxalq ikitərəfli və çoxtərəfli əlaqələrinin inkişafına diqqəti daha da artırmalıdır. Milli Məclis dövlətimizin xarici siyasətinin həyata keçirilməsinə parlament vasitələrinin verdiyi imkanlar daxilində kömək göstərməkdə davam etməlidir.

Milli Məclisin deputatları iştirak etdikləri hər bir beynəlxalq tədbirdə və görüşdə ən böyük problemimiz olan Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, torpaqlarımızın 20 faizinin hələ də işğal altında olması, 1 milyon soydaşımızın qaçqın və köçkün kimi ağır vəziyyətdə yaşaması barədə həqiqətləri çatdırmalı, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası məsələsini qaldırmalı, yalançı erməni təbliğatını ifşa etməli, haqq işimizin müdafiəsində

mübariz və mətin olmalıdırlar.

Bütün digər sahələrdə olduğu kimi, bu sahədə də cənab Prezidentin göstərdiyi nümunə daim gözümüzün önündə olmalıdır. Fevralın 15-də Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində keçirilən panel müzakirələrində möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin çıxışı Azərbaycan diplomatiyasının növbəti böyük uğuru oldu. Qısaca desəm, dövlətimizin başçısı Ermənistanın baş nazirinə beynəlxalq hüquq və tarix dərsi keçdi. Azərbaycan Prezidentinin səsləndirdiyi təkzibedilməz faktlar və dəlillər qarşısında Ermənistan rəhbəri aciz və gülünc duruma düşdü. Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli barədə ölkəmizin qəti mövqeyi bir daha beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırıldı.

Bu polemika Azərbaycan və Ermənistan rəhbərlərinin səviyyələri arasında nə qədər böyük bir uçurum olduğunu göstərdi, eyni zamanda, möhtərəm Prezident cənab İlham Əliyevin dünya miqyaslı siyasi və dövlət xadimi olduğunu bir daha nümayiş etdirdi. Münxendə Ermənistana endirilən sarsıdıcı zərbə ötən ilin oktyabr ayında Rusiyanın Soçi şəhərində “Valday” diskussiya klubunun toplantısında və Aşqabad şəhərində MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasında işğalçı dövlətin aldığı diplomatik zərbələrin uğurlu davamı oldu.

Hörmətli deputatlar, Milli Məclisin qanunvericilik fəaliyyətində əhalinin sosial müdafiəsinin daha da gücləndirilməsi məsələləri xüsusi yer tutur. Parlament bu istiqamətdə fəaliyyətini təkmilləşdirərək, yeni qanunvericilik aktları qəbul etməlidir.

Milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması, ailə və uşaqların müdafiəsi, bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafı, dövlətimizin gənclər və qadın siyasətinin həyata keçirilməsi üçün zəruri qanunvericilik tədbirləri görülməlidir.

Bütün bu vəzifələrin uğurla yerinə yetirilməsi Milli Məclisin hər bir üzvündən yüksək peşəkarlıq, səriştə, iş məsuliyyətli münasibət, yaradıcı düşüncə və digər zəruri keyfiyyətlər tələb edir. Əminəm ki, möhtərəm Prezidentimizin çıxışında irəli sürdüyü dəyərli tövsiyələri biz fəaliyyətimizin əsas cəhətlərini müəyyənləşdirən yol xəritəsi kimi qəbul edəcəyik, onun söylədiyi iradların aradan qaldırılması isə mühüm hədəflərimizdən birini təşkil edəcəkdir. Milli Məclis dövlət hakimiyyətinin digər qolları ilə sıx qarşılıqlı əlaqə şəraitində səmərəli işləyəcək, sizinlə birlikdə, hörmətli həmkarlarım, biz Azərbaycan parlamentinin üzvü adını şərəflə qoruyacağıq.

Diqqətinizə görə çox sağ olun. *(Alqışlar.)*

Hörmətli deputatlar, iclasımıza davam edirik. Gündəliyin 2-ci məsələsi Milli Məclisin Sədr müavinlərinin seçilməsidir. Milli Məclisin Daxili Nizamnaməsinin 34-cü maddəsinə görə, Milli Məclis Sədrinin müavinləri deputatlar sırasından açıq səsvermə yolu ilə seçilir.

Milli Məclis Sədrinin birinci müavini vəzifəsinə namizədi ilk növbədə Milli Məclisin Sədri təqdim edir. İcazənizlə, onu da əlavə edirəm ki, öz namizədliyinə etiraz müzakirəsiz və səsvermə keçirilmədən qəbul edilir.

Milli Məclisin Sədri kimi, mən Milli Məclis Sədrinin birinci müavini vəzifəsinə deputat Əli Məhəmməd oğlu Hüseynlinin namizədliyini təklif edirəm. *(Alqışlar.)*

Başqa təklif yoxdur?

Yərdən. Xeyr.

Sədrlik edən. Onda, xahiş edirəm, münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri

(saat 12.43 dəq.)

Lehinə

115

Əleyhinə

0

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	115
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, çox sağ olun. (*Alqışlar.*)

Əli müəllim, təbrik edirik! Xahiş edirəm, yerinizə əyləşəsiniz.

Hörmətli deputatlar, bildiyiniz kimi, builki parlament seçkilərində 41 nəfər bitərəf deputat mandatı almışdır. Bu gün Milli Məclisin iclasından öncə bitərəf deputatlar öz yığıncağını keçirmişlər. Milli Məclis Sədrinin müavini vəzifəsinə bitərəf deputatların namizədini təqdim etmək üçün deputat Ziyad Səmədzadəyə söz verilir. Ziyad müəllim, buyurun.

Z.Səmədzadə. Hörmətli xanım Sədr, hörmətli Milli Məclisin üzvləri! Parlamentdə bitərəfləri təmsil edən deputatların bu səhər yığıncağı keçirilib və Milli Məclis Sədrinin müavini vəzifəsinə Əliyev Adil Abış oğlunun namizədliyi təklif ediləlidir. (*Alqışlar.*)

Hamınız Adil Əliyevi kifayət qədər tanıyırsınız. O, seçiciləri ilə kifayət qədər və sağlam ünsiyyət qurmuş, respublikanın ictimai-siyasi və sosial həyatında fəal iştirak edən deputatımızdır. Ona görə də xahiş edərdim ki, millət vəkilləri bu namizədliyə də müsbət münasibət bildirsinlər.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Ziyad müəllim. Hörmətli həmkarlar, xahiş edirəm, deputat Adil Abış oğlu Əliyevin Milli Məclis Sədrinin müavini seçilməsinə münasibət bildirəsiniz.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.45 dəq.)
Lehinə	116
Əleyhinə	0

Bitərəf	1
Səs vermədi	0
İştirak edir	117
Nəticə: Qəbul edildi	

Çox sağ olun, qəbul edildi. (*Alqışlar.*)

Adil müəllim, təbrik edirik! Buyurun, yerinizi tuta bilərsiniz.

Hörmətli deputatlar, növbəti məsələ Milli Məclis Sədrinin digər müavininin seçilməsidir. Milli Məclis Sədrinin müavini vəzifəsinə Milli Məclisdə azlıq təşkil edən siyasi partiyaların namizədini təqdim etmək üçün deputat Rafael Hüseynova söz verilir. Rafael müəllim, buyurun.

R.Hüseynov. Möhtərəm cənab Prezident, Milli Məclisin yeni seçilmiş hörmətli Sədri Sahibə xanım Qafarova, dəyərli Milli Məclis üzvləri! Altıncı çağırış Azərbaycan Milli Məclisində Yeni Azərbaycan Partiyasından savayı, daha 10 siyasi partiyanın təmsilçiləri yer qazanmışlar. Cənab Prezident az öncə həmişəki kimi, çox parlaq və əhatəli nitqində vacib bir məqama diqqət yönəltdi. İlk dəfə olaraq Milli Məclisin rəhbərliyində rəyasət heyəti və komitələr səviyyəsində Milli Məclisdə azlıq təşkil edən siyasi partiyaların nümayəndələri də təmsil olunacaqlar.

Bu, əlbəttə, çox əlamətdar bir hadisədir. Əslində fəlsəfəsinə dalınırsa, Azərbaycan cəmiyyətinə yönələn bir çağırışdır ki, Azərbaycandakı siyasi düşüncənin bütün palitrası əl-ələ olsun. Azərbaycanın gələcək inkişafı naminə, Azərbaycanın sabahkı yüksəlişləri uğrunda birgə çalışsınlar.

Yeni Azərbaycan Partiyasından sonra Milli Məclisdə azlıq təşkil edən siyasi partiyalar arasındakı çoxluq Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasına məxsusdur və Vətəndaş

Həmrəyliyi Partiyası Yeni Azərbaycan Partiyasından sonra bu seçkilərdə ən çox mandat qazanmış partiyadır. Ona görə də mən təklif edirəm ki, Milli Məclisdə qazandıqları yerlər baxımından azlıq təşkil edən siyasi partiyalar sırasından Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının nümayəndəsi, Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyası sədrinin müavini Fəzail İbrahimli Milli Məclis Sədrinin müavini vəzifəsinə irəli sürülsün və deputat həmkarlarımdan rica edirəm ki, uzun illər ərzində yaxşı tanıdıqları, fəaliyyətinə dərinədən bələd olduqları və hər cəhətdən, istər elmi, istərsə də siyasi fəaliyyəti baxımdan Milli Məclisin adını yüksək tutan Fəzail İbrahimlinin namizədliyini dəstəkləsinlər. Təşəkkür edirəm. *(Alqışlar.)*

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Rafael müəllim. Hörmətli deputatlar, xahiş edirəm, Fəzail Feyruz oğlu İbrahimlinin Milli Məclis Sədrinin müavini seçilməsinə münasibət bildirəsiniz.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.48 dəq.)
Lehinə	112
Əleyhinə	1
Bitərəf	2
Səs vermədi	0
İştirak edir	115
Nəticə: Qəbul edildi	

Çox sağ olun, qəbul edildi. *(Alqışlar.)*

Fəzail müəllim, Sizi təbrik edirik! Xahiş edirəm, yerinizə əyləşəsiniz.

Hörmətli millət vəkilləri, gündəliyin 3-cü məsələsi Milli Məclisin İntizam komissiyasının yaradılmasıdır. Mən İntizam komissiyasının tərkibinə aşağıdakı deputat-

ların seçilməsini təklif edirəm:

Ağamalı Fəzail Rəhim oğlu, Həsənov Nurlan Urfan oğlu, Həsənova Afət Əbil qızı, İbrahimqızı Mələhət İbrahim qızı, İbrahimov Eldar Rza oğlu, Məhəməliyev Nəsim Məhəmməd oğlu, Məmmədov Hikmət Baba oğlu, Məmmədov Məşhur Şahbaz oğlu, Möbhəliyev Səttar Suliddin oğlu, Musayev Mədər Əliəsgər oğlu, Səfərov Nizami Abdulla oğlu.

Nizamnaməyə görə, komissiyanın tərkibi ya bütövlükdə, ya da ayrı-ayrı səsə qoyula bilər. Nə təklif edirsiniz?

Yərdən. Bütövlükdə səsə qoyulsun.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, bütövlükdə səsə qoyuram. Xahiş edirəm, səs verin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.50 dəq.)
Lehinə	111
Əleyhinə	2
Bitərəf	1
Səs vermədi	0
İştirak edir	114
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, çox sağ olun. (*Alqışlar.*)

Beləliklə, İntizam komissiyasının üzvləri seçildilər.

Hörmətli deputatlar, gündəliyin 4-cü məsələsi parlamentin Hesablayıcı komissiyasının seçilməsidir. Mən Hesablayıcı komissiyanın tərkibinə aşağıda adı çəkilən deputatların namizədliyini təklif edirəm:

Allahverdiyev Elnur Marat oğlu, Əliyev Rauf Asif oğlu, Hacıyev Emin Məcid oğlu, Heydərov Fəttah Səməd oğlu, Hüseynova Sevinc Əmirəhməd qızı, Vəliyeva Sədaqət Süleyman qızı və Zabelin Mixail Yuryeviç.

Nizamnaməyə görə, komissiyanın tərkibi ya bütövlükdə, ya da ayrı-ayrı səsə qoyula bilər. Nə təklif edirsiniz?

Yerdən. Bütövlükdə səsə qoyulsun.

Sədrlik edən. Çox sağ olun və bütövlükdə səsə qoyuram. Xahiş edirəm, səs verin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.51 dəq.)
Lehinə	111
Əleyhinə	0
Bitərəf	4
Səs vermədi	0
İştirak edir	115
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun. (*Alqışlar.*)

Hesablayıcı komissiyanın üzvləri seçildilər.

Hörmətli deputatlar, gündəliyin 5-ci məsələsinə keçirik. Milli Məclisin 15 komitəsinin sədrləri seçilməlidir. Milli Məclisin komitə sədrləri vəzifələrinə aşağıdakı deputatların namizədliklərini təklif edirəm:

Əli Məhəmməd oğlu Hüseynli	Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsi;
Ziyafət Abbas oğlu Əsgərov	Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsi;
Zahid Məhərrəm oğlu Oruc	İnsan hüquqları komitəsi;

Sadiq Haqverdi oğlu Qurbanov	Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsi;
Tahir Famil oğlu Mirkişili	İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsi;
Tahir Musa oğlu Rzayev	Aqrar siyasət komitəsi;
Musa İsa oğlu Quliyev	Əmək və sosial siyasət komitəsi;
Əhliman Tapdıq oğlu Əmiraslanov	Səhiyyə komitəsi;
Hicran Kamran qızı Hüseynova	Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsi;
Adil Abış oğlu Əliyev	Gənclər və idman komitəsi;
Fəzail Feyruz oğlu İbrahimli	İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsi;
Siyavuş Dünyamalı oğlu Novruzov	Regional məsələlər komitəsi;
Bəxtiyar Həmzə oğlu Əliyev	Elm və təhsil komitəsi;
Qənirə Ələsgər qızı Paşayeva	Mədəniyyət komitəsi;

Səməd İsmayıl oğlu   Beynəlxalq münasibətlər və par-
Seyidov   lamentlərarası əlaqələr komitəsi.

Xahiş edirəm, məsələyə münasibətimizi bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.54 dəq.)
Lehinə	114
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	114
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, çox sağ olun. (*Alqışlar.*)

Milli Məclisin komitə sədrələrini təbrik edirik!

Gündəliyin sonuncu məsələsi Milli Məclisin komitələrinin sədr müavinlərinin seçilməsidir. Milli Məclisin komitə sədrlərinin müavinləri vəzifələrinə aşağıdakı deputatların namizədliklərini təklif edirəm:

Qüdrət Müzəffər oğlu   Hüquq siyasəti və dövlət
Həsənquliyev   quruculuğu komitəsi;

Hikmət Baba oğlu   Müdafiə, təhlükəsizlik və
Məmmədov   korrupsiya ilə mübarizə
   komitəsi;

Tahir Zayıdağa oğlu   İnsan hüquqları komitəsi;
Kərimli

Asim Nazim oğlu   Təbii ehtiyatlar, energetika
Mollazadə   və ekologiya komitəsi;

Əli Əhməd oğlu Məsimli	İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsi;
Sabir Kamal oğlu Hacıyev	Aqrar siyasət komitəsi;
Mələhət İbrahim qızı İbrahimqızı	Əmək və sosial siyasət komitəsi;
Rəşad Məmmədqulu oğlu Mahmudov	Səhiyyə komitəsi;
Jalə Fazil qızı Əliyeva	Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsi;
Şahin Əmir oğlu İsmayılov	Gənclər və idman komitəsi;
Sahib Eyvaz oğlu Aliyev	İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsi;
Elşən Məmmədhənifə oğlu Musayev	Regional məsələlər komitəsi;
Musa Cəfər oğlu Qasımlı	Elm və təhsil komitəsi;
Fazil Qəzənfər oğlu Mustafa	Mədəniyyət komitəsi;

Sevinc Həbib qızı
Fətəliyeva

Beynəlxalq münasibətlər və
parlamentlərarası əlaqələr
komitəsi.

Hörmətli həmkarlar, xahiş edirəm, məsələyə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.56 dəq.)
Lehinə	112
Əleyhinə	0
Bitərəf	2
Səs vermədi	0
İştirak edir	114
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, çox sağ olun. (*Alqışlar.*)

Milli Məclisin komitə sədrlərinin müavinlərini təbrik edirik!

Hörmətli deputatlar, bununla da altıncı çağırış Milli Məclisin birinci iclası sona çatdı.

İcazə verin, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə altıncı çağırış Milli Məclisin birinci iclasında iştirak etdiyinə görə öz dərin təşəkkürümüzü bildirək, xalqımızın firavanlığı və xoşbəxtliyi naminə dəyərli fəaliyyətində ona yeni-yeni uğurlar arzulayaq!

Mən əminəm ki, Milli Məclisin işi haqqında dövlət başçısının tövsiyələrini sizinlə birlikdə yerinə yetirmək üçün var gücümüzü sərf edəcəyik. (*Alqışlar.*)

Hörmətli millət vəkilləri, sizi bir daha təbrik edir, işlərinizdə uğurlar arzulayıram.

Sağ olun.